SOK-koncern 2019

Bokslut 1.1.–31.12.2019

SOK-koncernens bokslut 2019

Styrelsens verksamhetsberättelse 3

Koncernbokslut, IFRS 9
- Koncernens resultaträkning 9
- Koncernbalansräkning 10
- Koncernens kassaflödesanalys 11
- Beräkning av förändringar i koncernens eget kapital 12
- Noter till koncernredovisningen:
  - Grunduppgifter 13
  - Redovisningsprinciper för koncernbokslutet 13
  1. Segmentinformation 20
  2. Övriga rörelseintäkter 23
  3. Kostnader för anställningsförmåner 23
  4. Avskrivningar och nedskrivningar 24
  5. Övriga rörelsekostnader 24
  6. Revisorns arvoden 24
  7. Finansiella intäkter och kostnader 25
  8. I resultaträkningen upptagna poster för finansiella instrument 25
  9. Inkomstskatt 26
  10. Materiella tillgångar 27
  11. Placeringsfastigheter 29
  12. Immateriella tillgångar 30
  13. Nedskrivningsprövning av goodwill 31
  14. Andelar i intressebolag och joint ventures 31
  15. Långfristiga finansiella tillgångar 34
  16. Latenta skatter 34
  17. Omsättningstillgångar 35
  18. Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar 36
  19. Kortfristiga räntebärande fordringar 36
  20. Likvida medel 36
  21. Eget kapital 37
  22. Räntebärande skulder 38
  23. Räntefria skulder 39
  24. Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder 40
  25. Reserveringar 44
  26. Övriga hyreskontrakt 45
  27. Hantering av finansiella risker och prisrisker för tillgångar 45
  28. Transaktioner med närstående 55
  29. Ansvarsförbindelser 56
  30. Dotter- och intressebolag 57
  31. Händelser efter bokslutsdagen 58

Nyckeltal för SOK-koncernen 2015-2019 59

Moderandelslagets bokslut, FAS 61
- SOK:s resultaträkning 61
- SOK:s balansräkning 62
- SOK:s kassaflödesanalys 63
- Noter till sok:s bokslut 64

Styrelsens förslag till disposition av SOK:s utdelningsbara överskott 73

Revisionsberättelse 74

Förvaltningsrådet utlåtande 76

Styrelsens verksamhetsberättelse

Utvecklingen i omvärlden

Megatrender i den globala ekonomin påverkar Finlands ekonomi. Den globala ekonomiska osäkerheten avbröt den ekonomiska tillväxten även i Finland. Enligt prognoserna kommer den kommande ekonomiska tillväxten under de närmaste åren att vara runt en procent eller under. Den ekonomiska tillväxten för 2019 kommer att vara 1,5 procent till följd av inhemsk konsumtion. Den privata konsumtionen minskar då sparandet återgår till en normal nivå. Arbetslösheten har sakta minskat och utvecklingen väntas fortsätta i samma riktning. Inflationen förväntas vara 1,4 procent nästa år och öka något året därefter. Räntenivån hålls på en exceptionellt låg nivå även under 2020, vilket gynnar ekonomin.

Handelsbranschen förväntas växa långsamt i genomsnitt, men detaljhandelns utveckling är bättre än utvecklingen för annan handel och förväntas piggna till en aning. Tillväxten för turism- och restaurangbranschen förväntas avta. Till följd av tillväxten inom turism har utnyttjandegraden av rum och priserna hållits på en nivå som stöder investeringar. Omsättningen för restaurangverksamheten har ökat stadigt i Finland.

S-gruppens utveckling 1.1–31.12.2019

S-gruppen utgörs av handelslagen och SOK med dotterbolag samt de bolag som dessa äger gemensamt. År 2019 uppgick S-gruppens momsfria detaljhandelsförsäljning till 11 713 miljoner euro, vilket är en ökning med 1,7 procent från föregående år.

S-gruppens momsfria detaljhandelsförsäljning per affärsområde	Mn €	+/- % föregående år
Prisma*	3 563	+2,8
S-market	3 507	+1,3
Sale	695	+0,2
Alepa	394	+5,7
Herkku	85	-11,8
Annan markethandel	6	-1,4
Markethandel totalt*	8 249	+1,9
Järnhandel	135	-0,3
Trafikbutiksverksamhet och bränslehandel	1 721	-0,5
Varuhus- och fackhandel	290	-1,4
Resebransch- och bespisningsverksamhet*	842	+3,1
Bil- och biltillbehörshandel	437	+7,3
Övriga	40	-7,9
S-gruppen totalt*	**11 713**	**+1,7**

*Inkluderar detaljhandelsförsäljningen i närområdena (Estland och S:t Petersburg)

Vid slutet av 2019 hade S-gruppen 1 854 verksamhetsställen mot den jämförelsebara siffran 1 841 vid motsvarande tidpunkt året innan.

Per 31 december 2019 fanns det 19 regionhandelslag och sex lokala handelslag.

Under 2019 anslöt sig 71 233 nya medlemmar till de handelslag som är med i bonussystemet. Per utgången av december var det totala medlemsantalet 2 425 167 ägarkunder. Åt ägarkunderna betalades totalt 341 miljoner euro i Bonus.

S-gruppens investeringar uppgick till 496 miljoner euro jämfört med 589 miljoner euro året innan.

S-gruppens sammanlagda resultat före konsolidering och bokslutsdispositioner och skatt uppvisade en vinst på 367 miljoner euro jämfört med 346 miljoner euro året innan. Handelslagens sammanlagda resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 300 miljoner euro jämfört med 290 miljoner euro året innan. SOK-koncernens resultat före skatt (IFRS) uppvisade en vinst på 67 miljoner euro jämfört med 55 miljoner euro året innan.

Den ekonomiska utvecklingen

SOK:s verksamhet

SOK är SOK-koncernens moderföretag. SOK:s uppgift som centralhandel i S-gruppen är enligt stadgarna att främja och utveckla handelslagens och de övriga i S-gruppen ingående organisationernas verksamhet, att styra användningen av gruppens resurser och övervaka att de som helhet används effektivt samt att bevaka S-gruppens och dess olika delars intressen och övervaka verksamheten.

SOK svarar för den strategiska styrningen av S-gruppen. Dess uppgifter utgörs av kedjestyrnings-, ägarkunds- och marknadsföringstjänster samt andra grupp- och koncerntjänster som produceras för företag i S-gruppen samt av till dessa tjänster och S-gruppens övriga verksamhet ansluten utvecklingsverksamhet. Inköps- och sortimentstjänsterna är också av central betydelse för S-gruppens affärsverksamhet.

Genom sina affärsdrivande dotterbolag kan SOK bredda S-gruppens utbud av tjänster till ägarkunderna. Dessutom idkar SOK via dotterbolag markethandel samt resebransch- och bespisningsverksamhet i Estland och S:t Petersburg.

SOK-koncernens ekonomiska utveckling 1.1–31.12.2019

SOK-koncernens omsättning under tiden 1.1–31.12.2019 uppgick till 7 496,6 miljoner euro, en ökning med 2,6 procent jämfört med året innan.

SOK-koncernens rörelsevinst (IFRS) var 102,2 miljoner euro (60,7 mn €). Införandet av standarden IFRS 16 överförde en del av leasingkostnaderna från rörelseresultatet till de finansiella kostnaderna, vilket förbättrade rörelseresultatet jämfört med året innan. Inom affärsverksamheten var utvecklingen positiv såväl inom turism- och restaurangbranschen som markethandeln. Den utländska affärsverksamhetens andel av omsättningen var 4,4 procent (4,6 %) eller 326,3 miljoner euro.

Nyckeltalen nedan beskriver SOK-koncernens finansiella läge och resultat.

SOK-koncernen	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Omsättning, mn €	7 496,6	7 303,5	7 063,6
Rörelsevinst, mn €	102,2	60,7	5,9
Rörelsevinst, %	1,4	0,8	0,1
Räntabilitet på eget kapital	9,9	7,5	0,3
Soliditet, %	24,0	38,4	36,5

SOK-koncernens operativa resultat

Genom operativt resultat uppföljs resultatet för den operativa verksamheten efter finansiella poster, utan engångsposter och IFRS-poster. Den positiva utvecklingen för det operativa resultatet beror på att resultatet för markethandeln och resebransch- och bespisningsverksamheten har förbättrats och den allmänna verksamheten effektiviserats.

SOK-koncernen	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Operativt resultat, mn €	71,4	59,4	41,5

SOK-koncernens operativa omsättning och rörelseresultat per affärsområde (per segment)

SOK-koncernens operativa omsättning och rörelseresultat är uppdelade i affärsområden inom handelsverksamheten enligt den operativa uppföljningen. Dessutom följs bankverksamhetens rörelseresultat upp operativt.

	Omsättning, mn €	+/- % Föregående år	Operativt rörelseresultat mn €	Förändring mn €
Markethandel	276,1	-7,6	-4,1	+2,2
Resebransch- och bespisningsverksamhet	281,1	+10,9	+33,0	+0,4
Inköps- och serviceverksamhet	7 063,9	+271,9	+17,2	+5,2
Fastighets-affärsverksamhet	84,2	-0,9	+17,2	-0,6
Bankverksamhetens resultat			+9,1*	+5,3
Interna elimineringar och övriga	-208,6	-77,3	-5,6	-4,5
SOK-koncernen totalt	**7 496,6**	**+196,9**	**+66,8**	**+7,9**

*S-Bankens intresseföretagsresultat är resultatet efter beskattningen.

Finansiering

I och med att IFRS 16 infördes den 1 januari 2019 har koncernens räntebärande skuld ökat avsevärt. Till följd av det har kalkylscheman för ekonomiska kovenanter i anslutning till SOK-koncernens finansieringsavtal ändrats under början av året. Som ekonomiska kovenanter har i alla finansieringslimitavtal använts soliditetsgrad och nykeltalet driftsbidrag/nettoräntor beräknade utan skulder för leasingrätt. Dessutom har maximibeloppet för skulderna för leasingrätt begränsats.

SOK-koncernens finansiella läge var gott under räkenskapsperioden. Vid slutet av 2019 var SOK-koncernens räntebärande nettoskuld 980,3 miljoner euro (-0,8 mn €) och skuldsättningsgraden (gearing) 146,6 procent (-0,1 %). SOK-koncernens soliditetsgrad var 24,0 procent (38,4 %).

Vid slutet av året uppgick SOK-koncernens likvida medel 206,6 miljoner euro (172,6 mn €). Dessutom hade koncernen outnyttjade långfristiga bindande kreditlimiter på 100,0 miljoner euro (100,0 mn €) och kontolimiter på 57,0 miljoner euro (57,0 mn €).

Investeringar och realisering

SOK-koncernens anskaffning av bestående aktiva, det vill säga investeringar i anläggningstillgångar, uppgick till 73,2 miljoner euro (113,2 mn €). De största investeringarna hänförde sig till datasystem, fastigheter samt enheterna för resebransch- och bespisningsverksamhete.

Realiseringen av bestående aktiva uppgick under berättelseperioden till 1,0 miljoner euro (23,0 mn €).

Personal

SOK-koncernens genomsnittliga personalstyrka (aktiva anställningar), omräknad till heltidsanställda, uppgick under räkenskapsperioden till 5 974 (2018: 5 467, 2017: 5 411).

Vid slutet av 2019 uppgick SOK-koncernens personalstyrka av aktiva anställningar till 6 505, av vilka SOK-anställda 1 669 (25 %) och anställda på dotterbolagen 4 836 (75 %). Av personalen arbetade totalt 2 155 anställda (33 %) utomlands.

Personalstyrkan ökade med 305 (4,9 %) jämfört med året innan.

Affärsområdenas utveckling

Markethandel

I markethandeln ingår den affärsverksamhet som bedrivs i Estland och Ryssland. I Estland finns sex Prismaenheter i Tallinn, två enheter i Tartu och en enhet i Narva. I S:t Petersburg finns 15 Prismaenheter. I Tallinn öppnades en ny enhet och i S:t Petersburg två nya enheter.

Omsättningen för markethandeln uppgick till 276 miljoner euro. Omsättningen minskade med 3 procent från året innan. Skillnaden berodde främst på att vissa enheter i S:t Petersburg hade stängts 2018. Rörelseresultatet för markethandeln var betydligt bättre än året innan. Merparten av markethandelns investeringar på 4,8 miljoner euro utgjordes av investeringar i inventarier på de nya enheterna.

Resebransch- och bespisningsverksamhet

År 2019 bedrevs resebransch- och bespisningsverksamhet i SOK-koncernen av Sokotel Oy i Finland, AS Sokotel i Estland och OOO Sokotel i Ryssland.

År 2019 fortsatte den globala ökningen av turismen, vilket avspeglades genom en positiv utveckling av efterfrågan på alla marknadsområdena. Bespisningsverksamheten fortsatte också att växa till följd av ett positivt ekonomiskt läge.

SOK Hotelliliiketoiminta omsatte 281,1 miljoner euro och ökade med 4,0 procent från året innan. Rörelseresultatet uppgick till 33,1 miljoner euro, vilket innebär en utveckling på 1,5 procent.

År 2019 var Sokotel Oy:s omsättning 230,9 miljoner euro, en ökning med 2,7 procent från föregående år. Rörelseresultatet för Sokotel Oy ökade med 2,7 procent jämfört med året innan, främst till följd av den positiva utvecklingen av omsättningen för inkvarterings- och konferensverksamheten och den starka kostnadskontrollen för bespisningsverksamheten.

AS Sokotel, som bedriver resebransch- och bespisningsverksamhet i Tallinn, omsatte 19,0 miljoner euro, en ökning med 0,8 procent jämfört med 2018. Rörelseresultatet för AS Sokotel försämrades jämfört med året innan. Minskningen av rörelseresultatet påverkades av att utbudet ökade i både inkvarteringsverksamheten och bespisningsverksamheten och av att kostnadsnivån i allmänhet steg.

OOO Sokotel, som bedriver resebransch- och bespisningsverksamhet i S:t Petersburg, omsatte 31,2 miljoner euro, en ökning med 4,3 procent jämfört med året innan. I den lokala valutan ökade omsättningen med 1,6 procent. Rörelseresultatet i euro för OOO Sokotel var en aning större än året innan till följd av omsättningsökningen.

Resebransch- och bespisningsverksamhetens investeringar uppgick 2019 till totalt 18,6 miljoner euro. Investeringarna i Finland uppgick till 18,2 miljoner euro. Investeringarna utgjordes främst av investeringar i ombyggnad av hotell och nya Original Sokos Hotel Tripla.

Inköps- och serviceverksamhet

I inköps- och serviceverksamheten ingår inköpstjänster för dagligoch bruksvaror som produceras av SOK:s inköpsfunktioner, logistiktjänster som produceras av Inex Partners Oy, inköps- och logistiktjänster för hotell-, restaurang- och cateringbranschen som produceras av Meira Nova Oy, färdig mat och färska livsmedel som S-Herkkukeittiö tillverkar för Food Market Herkku samt av de övriga tjänsterna som SOK-koncernen främst producerar för enheter inom S-gruppen. Den omsättning som uppkommer genom övriga tjänster producerade till enheter i S-gruppen består bland annat av kedjeavgifter och av intäkter från förvaltningstjänster.

Inköps- och serviceverksamhetens omsättning uppgick till 7 063,9 miljoner euro. Omsättningsökningen berodde främst på att SOK:s inköp ökade. De faktorer som påverkade förbättringen av rörelseresultatet mest var det förbättrade resultatet för Rekla, som tillhandahåller S-gruppen tjänster för penningräkning, och nedläggningen av de förlustbringande verksamheterna.

Inköps- och serviceverksamhetens investeringar uppgick under 2019 till totalt 30,6 miljoner euro. Investeringarna allokerades främst till anskaffning av informationssystem.

Fastighetsaffärsverksamhet

Fastighetsaffärsverksamhetens omsättning består av intäkter av hyror och fastighetsservice vid fastigheter ägda av SOK-koncernen. Omsättningen var 84,2 miljoner euro och var på samma nivå som året innan. Fastighetsaffärsverksamhetens rörelseresultat uppvisade vinst.

Fastighetsaffärsverksamhetens investeringar under 2019, 13,6 miljoner euro, anknöt främst till Koy Valtakulma- och bränsleterminalfastigheter.

Intresse- och samföretagens utveckling

Bland SOK-koncernens affärsdrivande intresseföretag är S-Banken Ab, som bedriver bankverksamhet, det mest betydande. S-Bankens balansräkning ökade fortsatt starkt. Inlåningen ökade med 2,0 procent jämfört med slutet av 2019 och var 5,9 miljarder euro vid slutet av 2019 (5,8 md €). Utlåningen ökade med 14,2 procent och var 4,8 miljarder euro vid utgången av året (4,2 md €). S-Banken-koncernens kapitaltäckning var 16,3 procent (16,8 %). Vid slutet av året uppgick S-Banken-koncernens rörelseresultat till 29,0 miljoner euro (17,1 mn €). S-Bankens resultat för hela året rapporterades nu första gången enligt IFRS-standarderna. Den IFRS-korrigerade andelen av räkenskapsperiodens resultat som motsvarar SOK-koncernens ägarandel (37,5 %) uppgick till 9,1 miljoner euro.

Under räkenskapsperioden 2019 omsatte bränsleanskaffningsbolaget North European Oil Trade-koncernen cirka 5 461 miljoner euro. Omsättnigen minskade med 0,3 procent jämfört med året innan på grund av att det globala marknadspriset på olja sjönk. Volymen för koncernens verksamhet ligger på en likadan nivå som föregående år.

SOK har en ägarandel på 50,77 procent av North European Oil Trade Oy. På grund av det på aktionärsavtalet baserade delade bestämmande inflytandet behandlas bolaget med kapitalandelsmetoden som ett samföretag.

Utöver S-Banken och North European Oil Trade Oy har SOK-koncernen ett antal andra intresse- och samföretag, bland annat Kauppakeskus Mylly Oy i Reso samt det samnordiska inköpskonsortiet Coop Trading A/S.

Intresse- och samföretagen påverkade sammanlagt SOK-koncernens resultat med 14,6 miljoner euro (7,3 mn €).

Förändringar i koncernens struktur

Suomen Spar Oy fusionerades med SOK i mars

I juni köpte SOK resten av aktierna i Fashion Retail Oy av HOK-Elanto. SOK Fashion Retail fusionerades med moderbolaget i december. I december fusionerades S-verkkopalvelut Oy också med moderbolaget.

I augusti upplöstes RBRP Holding BV.

Förvaltning och framtidsutsikter

Förvaltning och förändringar i förvaltningen

Taavi Heikkilä är styrelseordförande i SOK under 2019. Förutom koncernchefen består styrelsen år 2019 av verkställande direktören Hannu Krook, verkställande direktören Kim Biskop, verkställande direktören Juha Kivelä, verkställande direktören Veli-Matti Liimatainen, verkställande direktören Olli Vormisto och som nya ledamöter verkställande direktören Kimmo Simberg, professor Rita Järventie-Thesleff samt verkställande direktören Nermin Hairedin. Verkställande direktör Hannu Krook är vice styrelseordförande.

I april 2019 återvaldes teologie doktor Matti Pikkarainen till ordförande för SOK:s förvaltningsråd. Advokat Timo Santavuo valdes till vice ordförande och verkställande direktör Tapio Kankaanpää valdes till ny andre vice ordförande.

Revisor under räkenskapsperioden 2019 är CGR-revisionssamfundet KPMG Oy Ab, med Jukka Rajala, CGR, som huvudansvarig revisor.

Vid ledningen av SOK-koncernen och S-gruppen har SOK:s koncernchef bistått av SOK:s koncernledningsgrupp. År 2019 består koncernledningsgruppen av koncernchefens ställföreträdare, fältdirektör Arttu Laine med ansvar för kedjestyrningen, upphandlingen och logistiken i S-gruppens affärsverksamhet, CFO Jorma Vehviläinen, direktör med ansvar för ekonomi och administration, direktör Susa Nikula med ansvar för personalfunktionerna, direktör Sebastian Nyström, med ansvar för strategifunktionerna, direktör Jari Annala med ansvar för SOK:s affärsverksamhet samt direktör Veli-Pekka Ääri med ansvar för kommunikation och digitala tjänster. Direktören för juridiska ärenden Seppo Kuitunen är koncernledningsgruppens sekreterare.

Risker och osäkerhetsfaktorer inom den närmaste framtiden

S-grppen har riskhanteringsprinciper och SOK-koncernens riskhanteringspolicy vilka fastställts av SOK:s styrelse. Riskhanteringspolicyn innehåller en beskrivning av syftet, målen, de viktigaste genomförandesätten och ansvarsområdena för riskhanteringen. SOK-koncernen bedriver en övergripande riskhantering

med beaktande av både de strategiska och de operativa riskerna. Riskhanteringen är kontinuerlig och utförs i alla delar av ledningsprocessen. Risker analyseras på ett övergripande sätt med beaktande av strategiska, ekonomiska och operativa risker samt skaderisker. Genom riskhanteringsrutiner strävar SOK och dess dotterbolag efter att förutse och hantera riskfaktorer som påverkar uppnåendet av målen samt att utnyttja möjligheter med riskerna vid affärsverksamheten.

SOK:s koncernledningsgrupp granskar varje år S-gruppens strategiska risker och SOK:s styrelse fastställer riskerna. År 2019 granskades S-gruppens strategiska risker på kort sikt (3 år) och på lång sikt (10 år). Dessutom gjordes strategiska riskanalyser av enskilda affärsområden. S-gruppens viktigaste risker och osäkerhetsfaktorer på kort sikt anknyter till säkrandet av dagligvaruhandelns konkurrenskraft och bruksvaruhandelns resultat i handelsbranschens förändring och det allt hårdare konkurrensklimatet. Digitalisering och kontinuerlig förändring är förutsättningar för framgång. S-gruppen har flera aktiva utvecklingsprojekt inom bland annat verksamhetsstyrning, logistik och kvalitetsutveckling. Genom att genomföra projekten på ett framgångsrikt sätt kan S-gruppen säkerställa en effektiv värdekedja och kundnöjdhet i framtiden.

De mest betydande riskerna på lång sikt är följande: realisering av de förändringskrafter som är relevanta för S-gruppen, bland annat teknisk utveckling, polarisation, en allt mer global konkurrensmiljö, förändringar i konsumtionsvanorna, fokus på service och ansvar, klimatförändringar och förändringar i lagstiftningen och det politiska inflytandet i Finland och på global nivå. Det är viktigt för S-gruppen att på ett framgångsrikt sätt kunna reagera på dessa förändringar och utnyttja möjligheterna så att gruppen kan säkerställa sin konkurrenskraft i framtiden.

SOK-koncernens finansiering och hantering av finansiella risker har koncentrerats till SOK:s finansenhet. Koncernen har en av SOK:s styrelse fastställd ekonomi- och finansieringspolicy som fastställer principerna för hantering av finansiella risker och de tillåtna maximibeloppen för finansiella risker. Dessutom har styrelsen fastställt numeriska mål för de olika finansiella sektorerna för att i alla lägen säkerställa en tillräcklig, balanserad och fördelaktig finansiering. Hanteringen av finansiella risker beskrivs närmare i noter till koncernbokslutet.

De ansvarsrisker som anknyter till SOK-koncernens verksamhet har identifierats och analyserats för varje affärsområde. I samband med framtagningen av ansvarsprogrammet ”Det bästa landet att bo i” har man identifierat de väsentliga ansvarsfrågorna och de till dessa anknytande riskerna och möjligheterna samt deras betydelse för affärsverksamheten. Riskerna analyseras med tanke på reglering, fysisk omvärld, förändringar i konsumenternas beteende och anseenderisker. De största riskerna med avseende på mänskliga rättigheter omfattar kränkningar av mänskliga rättigheter i de globala anskaffningskedjorna samt eventuella brister i etiska verksamhetssätt och transparens. För miljön är klimatförändringarna och deras konsekvenser för den egna verksamheten och upphandlingskedjan de mest betydande riskerna. S-gruppen har identifierat de klimatrisker som kan ha betydande ekonomiska konsekvenser för gruppens verksamhet, om riskerna realiseras. S-gruppen hanterar risker genom de mål och åtgärder som ingår i ansvarsprogrammet.

Ansvarstagande

Ansvarstagandet i S-gruppen gäller alla affärsområden, och det leds på gruppnivå tillsammans med affärsledningen. SOK:s enhet för ansvarstagande ansvarar för den strategiska utvecklingen, styrningen och rapporteringen om ansvarstagandet på S-gruppens nivå. Enheten är en del av SOK Kenttäryhmä, som inbegriper S-gruppens samtliga affärsområden och anskaffnings- och logistikbolag.

År 2019 fortsatte S-gruppens ansvarsprogram Det bästa landet att bo i. Programmet har fyra teman: för samhällets bästa, klimatförändringar och cirkulär ekonomi, etisk verksamhetskultur och mänskliga rättigheter samt välbefinnande och hälsa. Innehållet består av hundra ansvarsfulla åtgärder.

S-gruppen har förbundit sig att genom flera olika åtaganden främja målen för det samhälleligt viktiga åtagandet för hållbar utveckling ”En målbild för Finland 2050”. I maj utsåg Finlands kommission för hållbar utveckling S-gruppen till årets mest inflytelserika aktör inom hållbar utveckling i Finland.

S-gruppen har förbundit sig till vetenskapsbaserade mål för minskning av utsläppen i sin verksamhet. Dessutom har S-gruppen inbjudit sina varuleverantörer och kunder till klimatarbetet genom klimatkampanjen Iso Juttu. Gruppens mål är att minska sina utsläpp i klimatet med 60 procent före 2030 jämfört med nivån 2015. Dessutom är målet att tillsammans med samarbetspartnerna minska en miljon ton utsläpp före 2030 och uppmanar de största varu- och tjänsteleverantörerna att ställa egna mål för minskning av utsläppen. I den internationella klimatbedömningen Carbon Disclosure Project fick S-gruppen föregångares betyget A-.

S-gruppen är medlem i den internationella Amforiorganisationen, som fokuserar på att utveckla handeln. S-gruppen är också med i den gemensamma #ykkösketjuun-kampanjen för organisationer och företag. Kampanjens målsättning är att en inskrivning om lag om due diligence vad gäller mänskliga rättigheter ska göras i nästa regeringsprogram.

S-gruppen har tagit fram ett nytt undersökningskoncept, Radikal transparens, för att identifiera orsaker till riskerna för de mänskliga rättigheterna i anskaffningskedjor. Den första pilotutredningen inom undersökningsmodellen gjordes i Foggia i södra Italien under tomatskörden 2019.

År 2019 var S-gruppenkedjorna igen mycket framgångsrika i Sustainable Brand Index, Nordens största varumärkesundersökning med fokus på hållbar utveckling. Enligt en bedömning gjord av finländska konsumenter var Prisma, Sokos Hotel och S-Banken de mest ansvarsfulla aktörerna inom sina respektive branscher.

Resultaten och målen för ansvarsarbetet inom S-gruppen beskrivs närmare i års- och ansvarsrapporten, som publiceras på www.s-ryhma.fi i april 2020.

Utsikter för 2020

Den globala ekonomin och Finlands ekonomi har passerat sin konjunkturtopp. När exportens tillväxt avtar blir den ekonomiska tillväxten beroende av privat konsumtion. Tillsammans med den svaga förbättringen i sysselsättning stöder ökningen i inkomstnivån handelns försäljningsutveckling. Konsumenternas förtroende har inte förändrats, vilket stöder att den privata konsumtionen inte ändras. Spänningarna i världen kan dock få ekonomin både i Finland och globalt att försämras.

Resultatet för SOK-koncernen väntas ligga på samma nivå som året innan. Resultatet för inköps- och serviceverksamheten förväntas utvecklas måttligt. Den totala efterfrågan inom Rese- och hotellbranschen förväntas vara fortsatt god, men konkurrensen i Finland blir förmodligen hårdare till följd av en väx-ande kapacitet. På det stora hela förväntas resultatet för resebransch- och bespisningsverksamheten dock ligga nära fjolårets nivå. Resultatet för SOK-koncernen väntas ligga på samma nivå som året innan. Den totala efterfrågan inom Rese- och hotellbranschen förväntas vara fortsatt god, men konkurrensen i Finland blir förmodligen hårdare till följd av en växande kapacitet. På det stora hela förväntas resultatet för resebransch- och bespisningsverksamheten dock ligga nära fjolårets nivå.

Styrelsens förslag till disposition av SOK:s utdelningsbara överskott

SOK:s utdelningsbara överskott uppgår till 605 826 668,94 euro (räkenskapsperiodens överlust utgör 50 813 014,55 euro). Styrelsen föreslår att 30 2019 422,01 euro betalas i ränta på andelskapitalet och att 45 000,00 euro överförs till förvaltningsrådets bruksfond.

Efter räkenskapsperiodens utgång har det inte skett några väsentliga förändringar i SOK:s ekonomiska läge. SOK:s likviditet är god och enligt styrelsen riskerar den föreslagna utdelningen av överskottet inte SOK:s likviditet.

Helsingfors 6 februari 2020

CENTRALLAGET FÖR HANDELSLAGEN
I FINLAND
Styrelsen

Koncernbokslut, IFRS

Koncernens resultaträkning, IFRS

Mn €	Not	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Omsättning		7 496,6	7 303,5
Övriga rörelseintäkter	2	3,1	2,6
Material och tjänster		-6 686,2	-6 548,9
Personalkostnader	3	-273,6	-253,2
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-168,9	-61,2
Övriga rörelsekostnader	5	-281,4	-389,0
Andel av resultatet i intressebolag och joint ventures (+/-)	14	12,5	6,9
Rörelsevinst (-förlust)		**102,2**	**60,7**
Finansiella intäkter och kostnader (+/-)	7	-37,0	-5,7
Andel av resultatet i intressebolag och joint ventures (+/-)	14	2,0	0,4
Resultat före skatter		**67,2**	**55,4**
Inkomstskatt (+/-)	9	-1,9	-6,7
Räkenskapsperiodens resultat		**65,4**	**48,7**
Uppdelat på:			
Moderbolagets ägare		65,4	50,3
Innehav utan bestämmande inflytande		0,0	-1,5
		65,4	48,7

Totalresultat

Mn €	Not	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Räkenskapsperiodens resultat		65,4	48,7
Poster i övrigt totalresultat:			
Poster som kan omklassificeras till resultatet			
Omräkningsdifferens		7,9	-9,5
Kursdifferenser av lån till utländska dotterbolagen som har klassificerats som investeringar.		0,7	-0,6
Kassaflödessäkringar		-0,3	-0,1
Andel av övrigt totalresultat i intressebolag och joint ventures		0,8	-3,1
Poster i övrigt totalresultat efter skatter		9,2	-13,3
Räkenskapsperiodens totalresultat		74,5	35,4
Räkenskapsperiodens totalresultat uppdelat på:			
Moderbolagets ägare		74,5	36,9
Innehav utan bestämmande inflytande		0,0	-1,5
		74,5	35,4

Koncernbalansräkning, IFRS

Mn €	Not	31.12.2019	31.12.2018
TILLGÅNGAR			
Långfristiga tillgångar			
Materiella tillgångar	10	1 338,6	353,4
Placeringsfastigheter	11	22,8	24,1
Immateriella tillgångar	12	102,9	82,7
Andelar av intressebolag och joint ventures	14	205,0	196,6
Långfristiga finansiella tillgångar	15	73,1	72,4
Latenta skattefordringar	16	26,8	18,0
Långfristiga tillgångar totalt		**1 769,2**	**747,2**
Kortfristiga tillgångar			
Omsättningstillgångar	17	205,0	160,8
Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar	18	601,4	650,0
Kortfristiga räntebärande fordringar	19	34,0	0,0
Likvida medel	20	**172,6**	**172,4**
Kortfristiga tillgångar totalt		1 013,1	983,1
Tillgångar totalt		**2 782,3**	**1 730,3**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Andelskapital	21	172,0	172,0
Bundna fonder	21	16,4	15,9
Fonden för inbetalt fritt eget kapital		29,4	21,5
Ackumulerade vinstmedel		444,5	450,9
Eget kapital som tillhör ägarna i moderbolaget totalt		**662,3**	**660,3**
Innehav utan bestämmande inflytande		**0,8**	**0,4**
Eget kapital totalt		**663,1**	**660,7**
Långfristiga skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	22	1 061,1	137,2
Långfristiga räntefria skulder	23	39,2	36,3
Reserveringar	25	6,4	6,8
Latenta skatteskulder	16	10,0	12,1
Långfristigt främmande kapital totalt		**1 116,7**	**192,3**
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga räntebärande skulder	22	117,7	38,3
Kortfristiga räntefria skulder	23	157,4	144,9
Skulder till leverantörer	23	726,8	693,3
Reserveringar	25	0,6	0,6
Räkenskapsperiodens skatteskuld		0,0	0,1
Kortfristigt främmande kapital totalt		**1 002,5**	**877,3**
Eget kapital och skulder totalt		**2 782,3**	**1 730,3**

Koncernens kassaflödesanalys, IFRS

Mn €	Not / Referens	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Rörelseresultat från kvarvarande verksamheter		102,2	60,7
Ej kassaflödespåverkande poster	(A)	162,1	26,9
Förändringar i rörelsekapital	(B)	40,3	36,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten före finansiella poster och skatter		**304,7**	**124,5**
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar	18	-34,3	0,3
Erlagda räntor och övriga finansiella kostnader	7	-0,1	0,0
Ränteintäkter och övriga finansiella intäkter	7	0,3	0,2
Erhållna utdelningar av den löpande verksamheten	7	0,9	0,1
Betalda direkta skatter	9	-2,2	-1,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**269,3**	**123,5**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärvade aktier i dotterbolag med avdrag för erhållna likvida medel			-47,0
Avyttrade aktier i dotterbolag med avdrag för tillstånd likvida medel			14,3
Investeringar i aktier och andelar	14,15		-15,1
Investeringar i materiella tillgångar	10	-48,5	-26,6
Investeringar i immateriella tillgångar	12	-24,7	-18,6
Avyttringar av övriga anläggningstillgångar	10,12	1,0	8,1
Erhållna utdelningar av investeringar	7	3,3	1,7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-69,0	-83,1
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Återbetalning av långfristiga lån	22		-1,5
Förändring av kortfristiga lån, ökning (+) / minskning (-)	22	-183,8	-4,5
Förändring av långfristiga fordringar, ökning (-) / minskning (+)	15		30,2
Förändring av kortfristiga fordringar, ökning (-) / minskning (+)	19		0,0
Betalda räntor	7	-3,0	-2,9
Erhållna räntor	7	6,6	2,5
Ökning av andelskapital	21		0,0
Erlagda räntor på andelskapital		-27,5	-16,6
Övriga ändringar i eget kapital	21	7,8	4,3
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-200,0**	**11,5**
Förändring av likvida medel, ökning / minskning		**0,3**	**51,9**
Likvida medel vid årets början	20	**172,4**	**120,8**
Kursdifferenser		**0,0**	**-0,3**
Förändring av likvida medel, ökning / minskning		**0,3**	**51,9**
Likvida medel vid årets slut	20	**172,6**	**172,4**
Ej kassaflödespåverkande poster	(A)		
Vinst på försäljning av bestående aktiva		-1,2	1,1
Avskrivningar och nedskrivningar		168,9	61,2
Övriga intäkter och utgifter som inte medför betalning		-5,6	-35,3
		162,1	26,9
Förändringar i rörelsekapital	(B)		
Förändring i rörelsefordringar		44,0	5,0
Förändring i omsättningstillgångar		-44,3	31,8
Förändring i kortfristiga räntefria skulder		40,6	0,0
		40,3	36,8

Beräkning av förändringar i koncernens eget kapital, IFRS

	Eget kapital som tillhör ägarna i moderkooperativ								
Mn €	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Andra bundna fonder	Fonden för inbetalt fritt eget kapital	Omräkningsdifferenser	Ackumulerade vinstmedel	Totalt	Andel av ägare utan bestämmande inflytande	**Eget kapital totalt**
Eget kapital									
01/01/2018	172,0	2,9	18,5	4,4	-13,4	446,5	631,0	2,0	633,0
Totalresultat		-5,6			-7,8	50,3	36,9	-1,5	35,4
Tillägg till andelskapitalet	0,0			17,1		-12,8	4,3		4,3
Ränta på de insatser som handelslagen						-16,6	-16,6		-16,6
Övriga ändringar			0,0			4,6	4,6	0,0	4,5
31/12/2018	**172,0**	**-2,7**	**18,5**	**21,5**	**-21,2**	**472,1**	**660,3**	**0,4**	**660,7**
Förändring i principerna för upprättande IFRS 16 [1]						**-50,5**	**-50,5**		**-50,5**
01/01/2019	172,0	-2,7	18,5	21,5	-21,2	421,6	609,8	0,4	610,2
Totalresultat		0,5			8,6	65,4	74,5	0,0	74,5
Ränta på de insatser som handelslagen						-27,5	-27,5		-27,5
Övriga ändringar			0,0	7,9		-2,3	5,6	0,4	6,0
31/12/2019	**172,0**	**-2,2**	**18,5**	**29,4**	**-12,5**	**457,1**	**662,3**	**0,8**	**663,1**

1) Koncernen har infört IFRS 16 genom retroaktiv tillämpning av standarden för leasingavtal.

Noter till koncernredovisningen

Grunduppgifter

SOK-koncernen kallas enligt SOK:s stadgar SOK-koncernen. SOK-koncernen utgörs av Centrallaget för Handelslagen i Finland (SOK) och dess dotterbolag: SOK:s hemort är Helsingfors och dess registrerade adress är Flemingsgatan 34, 00510 Helsingfors.

SOK:s syfte är att skapa konkurrensfördelar för S-gruppens affärsverksamhet. SOK förverkligar verksamhetens syfte genom att utveckla och styra S-gruppens strategier, värdekedja och kedjeverksamhet i samverkan med handelslagen. SOK producerar de gemensamma tjänster som S-gruppen behöver och som förbättrar konkurrensförmågan samt bedriver I Finland och närområdet en lönsamt växande affärsverksamhet som skapar synergi och ekonomiskt mervärde för S-gruppens utbud.

En kopia av koncernbokslutet är tillgänglig på webbplatsen https://www.s-ryhma.fi.

Redovisningsprinciper för koncernbokslutet

Grund för upprättande av bokslut

Koncernbokslutet har upprättats enligt internationella bokslutsstandarder (International Financial Reporting Standards, IFRS). Vid upprättandet har de IAS- och IFRS-standarder samt de SIC- och IFRIC-tolkningar som var giltiga 31.12.2019 tillämpats. Med internationella bokslutsstandarder avses de standarder och tolkningar av dessa som EU godkänt för tillämpning inom EU i sin förordning (EG) nr 1606/2002 och som ingår i finsk bokföringslag samt bestämmelserna enligt denna lag.

Bokslutsuppgifterna anges i miljoner euro och grundar sig på de ursprungliga anskaffningsutgifterna, om inte annat har angivits i de nedanstående redovisningsprinciperna.

Alla siffror i bokslutstabellerna är avrundade, och summan av de enskilda siffrorna kan därför avvika från det visade summabeloppet. Nyckeltalen är beräknade med exakta värden.

Under räkenskapsåret 2019 tillämpade nya och förnyade standarder och tolkningar

SOK-koncernen har den 1 januari 2019 infört den nya standarden IFRS 16 Leasingavtal. Standarden har börjat användas genom en retroaktiv tillämpning, och den kumulativa effekten har redovisats i ackumulerad vinst vid den tidpunkt då standarden började användas. Eftersom uppgifterna för jämförelseperioden 2018 inte justerades när IFRS 16 infördes, är resultaträkningen och balansräkningen för räkenskapsperioden 2019 inte jämförbara, särskilt vad gäller leasingkostnader som ingår i övriga rörelsekostnader, finansiella kostnader, materiella tillgångar som ingår i lång-fristiga tillgångar, och räntebärande skulder.

Till följd av att leasingavtal har antecknats i balansen har bestående aktiva ökat med 985 miljoner euro och de räntebärande skulderna ökat med 924 miljoner euro jämfört med situationen per 31.12.2018. Till följd av allokeringen av leasingkostnader i avskrivningar och räntekostnader har införandet av standarden på motsvarande sätt förbättrat rörelsevinsten men ökat finansieringskostnaderna. Effekten av införandet av standarden på översiktsperiodens resultat var -5 miljoner euro. När det gäller nyckeltalen har standarden försämrat avkastningsprocenten för investerat kapital, Gearing-procenten och soliditetsgraden. Införandet av standarden har inte haft någon väsentlig inverkan på avkastningsprocenten på eget kapital. När det gäller koncernens kassaflödeskalkyl förbättrar IFRS 16 affärsverksamhetens kassaflöde och försämrar kassaflödet för finansieringen. IFRS 16 har ingen betydelse för nettoändringen i penningmedel.

I eurobelopp hänför sig största delen av leasingarrangemangen till fastigheter. SOK-koncernen utnyttjar lättnadsregeln i IFRS 16 som gör det möjligt att låta bli att redovisa posten nyttjanderättstillgångar och motsvarande leasingskuld för sådana egendomsposter vars leasingperiod är 12 månader eller mindre eller tillgångar av lågt värde.

Användning av värderingar

Upprättandet av bokslut enligt IFRS-standarderna kräver värderingar och överväganden vid tillämpningen av redovisningsprinciperna. Värderingarna bygger på bästa möjliga bedömning vid bokslutstidpunkten, men det är möjligt att utfallen avviker från de värderingar som har använts. Eventuella ändringar i värderingar och antaganden upptas under den räkenskapsperiod då korrigeringen av dessa utfördes.

Till centrala antaganden och värderingar angående framtiden anknutna osäkerhetsfaktorer som medför risker för väsentliga förändringar i bokvärdena på tillgångar och skulder under den kommande räkenskapsperioden förekommer vid fastställandet av verkligt värde för finansieringsinstrument som klassificeras som nivå tre, samt vid nedskrivningstest och uppskjutna skattefordringar och reserveringar.

Vid betydande företagsstruktureringar har koncernen anlitat externa rådgivare vid fastställandet av det verkliga värdet på materiella och immateriella tillgångar och vid värderingen av dessa har jämförelser gjorts med marknadspriserna på liknande tillgångar.

Estimat används vid testning av nedskrivningsbehov, där den mängd intäkter som kan inflyta från den testade affärsverksamhetshelheten baserar sig på beräkningar av bruksvärden eller verkliga värden med avdrag för försäljningsrelaterade utgifter.

Antaganden och viktiga osäkerhetsfaktorer vid fastställande av verkligt värde för finansiella instrument beskrivs i not 24, Finansiella tillgångars och skulders verkliga värden. Presentation av leasingavtal beskrivs särskilt i not 10. Materiella tillgångar och 22 Räntebärande skulder. Ytterligare information om latenta skatter och reserver finns i noterna 16, Latenta skatter, och 25, Reserveringar.

Konsolideringsprinciper

I koncernbokslutet ingår förutom moderandelslaget även alla de dotterbolag i vilka moderandelslaget har bestämmande inflytande. Bestämmande inflytande uppkommer när koncernen har rätt att fastställa principerna för ett företags ekonomi och verksamhet i syfte att få nytta av dess verksamhet. Förutom i Finland hade koncernen dotterbolag i Ryssland, Estland, Lettland och Litauen under räkenskapsåret 2017.

Förvärvade dotterbolag inkluderas i bokslutet enligt förvärvsmetoden, dvs. identifierbara tillgångar och övertagna skulder i ett förvärvat bolag har vid tidpunkten för förvärvet värderats till verkligt värde. I goodwill upptas det belopp varmed det överlåtna vederlaget, innehav utan bestämmande inflytande i det förvärvade objektet och tidigare aktieinnehav sammanräknat överstiger det verkliga värdet på de förvärvade nettotillgångarna. Med undantag för kostnaderna för främmande kapital kostnadsförs förvärvsrelaterade utgifter.

Samföretag i vilka koncernen har gemensamt bestämmande inflytande och intressebolag i vilka koncernens ägarandel är 20–50 procent av röstetalet och i vilka koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, har konsoliderats enligt kapitalandelsmetoden. Den andel som motsvarar koncernens ägarandel i samföretag och intressebolag och har redovisats som ändringar i poster i övrigt totalresultat har upptagits i koncernens poster i övrigt totalresultat. Om koncernens andel av ett intresse- eller samföretags förluster är högre än placeringens bokvärde, upptas placeringen till nollvärde i balansräkningen och överstigande förluster beaktas inte, såvida koncernen inte har åligganden i anknytning till intresse- eller samföretagen. Resultatandelen i ett intresse- eller samföretag som förvärvats i placeringssyfte upptas under rörelsevinsten före finansiella intäkter och kostnader. Resultatet i intresse- och samföretag som främjar koncernens ordinarie affärsverksamhet upptas däremot före rörelsevinsten.

Bolag som förvärvats eller etablerats under räkenskapsåret ingår i koncernbokslutet från och med tidpunkten för förvärv eller etablering. Avyttrade dotterbolag samt intresse- och samföretag har redovisats i koncernbokslutet till och med den tidpunkt då det bestämmande inflytandet, det gemensamma bestämmande inflytandet eller det betydande inflytandet upphörde. Förändringar i ägarandelen i dotterföretag behandlas som transaktioner som hänför sig till eget kapital, om sådana förändringar inte leder till förlust av bestämmande inflytande.

Koncernens interna affärstransaktioner, fordringar, skulder, orealiserade täckningsbidrag och dess interna vinstfördelning har eliminerats i koncernbokslutet. Räkenskapsperiodens vinst eller förlust och räkenskapsperiodens övriga totalresultat har delats upp på moderbolagets ägare och innehavare utan bestämmande inflytande. Innehav utan bestämmande inflytande redovisas som en egen post i koncernens eget kapital.

Ömsesidiga fastighetsaktiebolag konsolideras (de tillgångar och skulder som aktieägaren ansvarar för) som gemensam operation rad för rad enligt ägarandel.

Poster i utländsk valuta

Koncernbokslutet framläggs i euro som är den funktionella valutan och rapporteringsvalutan för koncernens moderandelslag.

Affärstransaktioner i utländsk valuta har bokförts till transaktionsdagens kurs. Monetära poster i utländsk valuta som var öppna vid räkenskapsperiodens utgång har omräknats till euro enligt den kurs ECB noterade på bokslutsdagen, och kursdifferenserna har bokförts med resultatpåverkan. Ickemonetära poster har värderats enligt transaktionsdagens kurs.

De kursdifferenser som uppkommit vid värderingen av kundfordringar bokförs i omsättningen och de kursdifferenser som uppkommit vid värderingen av leverantörsskulder upptas som kostnader ovanför rörelsevinsten. Kursvinster och -förluster som ingår i balansräkningens övriga finansiella poster bokförs under finansiella intäkter och övriga skulder under finansiella kostnader.

Siffrorna som uttrycker resultatet för utländska koncernbolag och deras ekonomiska ställning har ursprungligen hanterats i den valuta som gäller i respektive bolags omvärld. De utländska dotterbolagens resultaträkningar har omräknats till euro enligt räkenskapsperiodens medelkurs och balansräkningarna enligt bokslutsdagens växelkurs. Kursdifferenser som orsakas av att posterna i resultaträkningen och i det övriga totalresultatet omräknas enligt medelkursen och att balansposterna omräknas enligt bokslutsdagens kurs liksom även den omräkningsdifferens som uppkommer vid elimineringar av anskaffningsutgifter hos dotterbolag och i dotterbolagens eget kapital och som orsakas av kursdifferenserna har bokförts som en egen post i övriga poster i övrigt totalresultat Då ett utländskt dotter-, intresse- eller samföretag avyttras bokförs den ackumulerade omräkningsdifferensen resultatpåverkande som en del av realisationsvinsten eller -förlusten.

Kursdifferenserna i lån som beviljats utländska dotterbolag har upptagits i poster i det övriga totalresultatet till den del som det råder osäkerhet om att de återbetalas inom en överskådlig framtid.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar ingår i följande poster i balansräkningen: långfristiga finansiella tillgångar, kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar, kortfristiga räntebärande fordringar, kortfristiga placeringar och likvida medel.

I långfristiga finansiella tillgångar ingår aktier, kapitallånefordringar, övriga långfristiga lånefordringar, långfristiga kundfordringar och långfristiga kundfordringar. I de kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar som räknas till finansiella tillgångar ingår kundfordringar, derivatfordringar och resultatregleringar av finansiella poster. Räntebärande kortfristiga fordringar utgörs av penningmarknadsplaceringar och övriga kortfristiga fordringar. Likvida medel består av kontanta medel och mycket likvida fordringar på kreditinstitut.

Finansiella skulder ingår i följande poster i balansräkningen: långfristiga räntepliktiga skulder, långfristiga räntefria skulder, kortfristiga räntepliktiga skulder, kortfristiga räntefria skulder och leverantörsskulder.

I långfristiga räntepliktiga skulder ingår endast skulder för leasingavtal. I de långfristiga räntefria skulder som räknas till finansiella skulder ingår de medel som regionhandelslagen har placerat i SOK-koncernens penningräkningstjänst och långfristiga leverantörsskulder. Kortfristiga räntepliktiga skulder består av kortfristiga skulder för leasingavtal samt övriga kortfristiga skulder. I kortfristiga räntefria skulder, som hanteras som finansiella skulder, ingår derivatskulder och till finansiella poster anknutna resultatregleringar.

Inom SOK-koncernen tillämpas ett förfarande där finansiella tillgångar och skulder registreras i balansräkningen enligt avräkningsdagen. Finansiella tillgångar och skulder, som inte senare värderas till verkligt värde enligt resultatpåverkan, värderas till det ursprungliga verkliga värdet ökat med direkta anskaffningskostnader.

Finansiella tillgångar identifieras som senare värderade till upplupet anskaffningsvärde, till verkligt värde via övrigt totalresultat eller till verkligt värde via resultatet. Finansiella skulder identifieras som senare värderade till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden eller som värderade till verkligt värde via resultatet.

I finansiella tillgångar eller finansiella skulder som värderats till verkligt värde via resultatet klassificeras derivatavtal på vilka säkringsredovisningen inte tillämpas samt aktier och andelar. Finansiella tillgångar eller skulder som ska upptas resultatpåverkande till sitt verkliga värde värderas till sitt verkliga värde på bokslutsdagen. Förändringen i det verkliga värdet tas upp i resultaträkningen, varvid som intäkt eller utgift för redovisningsperioden upptas differensen mellan de till sitt verkliga värde upptagna finansiella instrumentens värde vid tidpunkten för bokslutet och deras bokvärde enligt det föregående bokslutet. Om ett finansiellt instrument som ska tas upp till sitt verkliga värde har anskaffats under redovisningsperioden, upptas som intäkt eller kostnad för redovisningsperioden differensen mellan det finansiella instrumentets värde på bokslutsdagen och anskaffningsutgiften. Verkliga värden för investeringar som är föremål för allmän handel fastställs utifrån investeringarnas marknadsvärden. Icke börsnoterade investeringar värderas till anskaffningsvärde, om verkliga värden inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt.

Förändringarna i de verkliga värden för derivatkontrakt är, med undantag av säkringsredovisningen, bokförda med resultatpåverkan. Realiserade och orealiserade vinster och förluster från de derivatkontrakt som har ingåtts i syfte att säkra inköp och leverantörsskulder upptas under inköp. Realiserade och orealiserade vinster för övriga derivat som ska redovisas till verkligt värde i resultaträkningen har redovisats i de finansiella intäkterna och förlusterna har redovisats i de finansiella kostnaderna.

I finansiella tillgångar som värderats till verkligt värde via övrigt totalresultat klassificeras finansiella tillgångar som innehas för att samla in avtalsenliga kassaflöden och försäljningsintäkter. Dessutom är ovannämnda avtalsenliga kassaflöden endast betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Förändringar i verkligt värde redovisas via övrigt totalresultat till fonden för verkligt värde under eget kapital. Då ett finansiellt instrument säljs, resultatförs den i eget kapital ackumulerade förändringen i verkligt värde som ändring av klassificeringen tillsammans med upplupna räntor och realisationsvinsten eller -förlusten. Bokslutet innefattade inga sådana finansiella tillgångar som värderas enligt verkligt värde via övrigt totalresultat.

I finansiella tillgångar som värderats till upplupet anskaffningsvärde klassificeras finansiella tillgångar som innehas för att samla in avtalsenliga kassaflöden och vars kassaflöden endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Transaktionskostnader för finansiella tillgångar som värderats till upplupet anskaffningsvärde innefattas i det upplupna anskaffningsvärdet som beräknas enligt effektivräntemetoden, och periodiseras via resultatet för fordrans löptid. Efter det första redovisningstillfället värderas avtal till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Alla finansiella skulder utom skuldderivat identifieras som värderade till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Poster som värderas till upplupet anskaffningsvärde tas upp till nominella värden i balansräkningen när det verkliga värdet vid ingående av avtal motsvarar det nominella värdet. Om man som en skulds kapital har erhållit ett belopp som är mindre eller större än skuldens nominella värde, upptas skulden till det belopp som har erhållits. Differensen mellan en skulds nominella värde och anskaffningsutgiften för den, som har upptagits som räkenskapsperiodens kostnad eller intäkt, periodiseras och upptas som en ökning eller minskning av anskaffningsutgiften för skulden. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsutgiften eller en till skulden anknuten provisionskostnad eller sådan utgift

som är en del av ränteutgiften för skulden, periodiseras med effektivräntemetoden som en kostnad över skuldens löptid.

Ett finansiellt instruments verkliga värde bestäms enligt de priser som noterats på aktiva marknader eller med värderingsmetoder som allmänt accepteras på marknaden. Ränteswapavtalens verkliga värden har beräknats genom att diskontera de kommande kassaflödena till nuläget med bokslutsdagens marknadsräntor. Valutaterminernas verkliga värden har beräknats genom att värdera dem till terminskursen som gällde på bokslutsdagen. De finansiella tillgångar och skulder som skall värderas till sitt verkliga värde har värderats enligt medelkurserna.

Säkringsredovisning

Koncernen tillämpar säkringsredovisning enligt IFRS på en del av valutaderivaten som säkrar koncernens inköp av varor. För deras del är det endast valutakursrisken som är föremål för säkringen. Säkringsredovisningsmodellen som används är säkring av kassaflödet.

Koncernen har derivatkontrakt som inte omfattas av säkringsredovisningen och som enligt koncernens finansieringspolicy är effektiva ekonomiska säkringsinstrument, men på vilka koncernen inte tillämpar säkringsredovisning enligt IFRS 9.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

För garantiavtal samt finansiella tillgångar som värderats till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas en förlustreserv för de förväntade kreditförlusterna. För finansiella tillgångar och garantiavtal som värderats till upplupet anskaffningsvärde redovisas reserven via resultatet. För finansiella tillgångar som värderats till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas förlustreserven i övrigt totalresultat utan att det redovisade värdet på den post som ingår i finansiella tillgångar subtraherats.

Förlustreserven för ett finansiellt instrument värderas till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster om kreditrisken för det finansiella instrumentet inte har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället. Koefficienter som beskriver risken för kreditförlust under sex månader har tillämpats vid beräkningen av förlustreserven för sex månader långa finansiella tillgångar. Förlustreserven för ett finansiellt instrument värderas till ett belopp som motsvarar de förväntade kreditförlusterna för återstående löptid om kreditrisken för det finansiella instrumentet har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället. Förlustreserven för ett finansiellt instrument värderas framöver till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster om det på framtida balansdag avgörs att kreditrisken för det finansiella instrumentet inte längre har ökat jämfört med det första redovisningstillfället.

Principerna för intäktsföring

SOK-koncernens omsättning består av fakturering som anknyter till handelslagens varuinköp, de gemensamma servicefunktioner som SOK producerar centralt och dotterbolagens egen detaljhandelsförsäljning. Försäljningen till handelslagen är försäljning med fakturering. Detaljhandelsförsäljningen är i huvudsak kontantförsäljning eller kreditkortsförsäljning. Vanliga avtal med kunder om försäljning av produkter är ett enda prestationsåtagande.

Försäljningsintäkter redovisas till ett belopp som företaget förväntar sig ha rätt till när varorna eller tjänsterna överförs till kunden. Försäljningsintäkter redovisas när en kund får kontroll över varor eller tjänster. En kund får kontroll över varor eller tjänster när kunden kan styra användningen av, och erhålla fördelar från, produkten. SOK-koncernens omsättning kommer främst från försäljning av varor, där prestationsåtagandena på ett tydligt sätt kan identifieras utifrån avtal med kunder och order. Försäljning av varor intäktsredovisas vid en enda tidpunkt när en kund får kontroll över varor enligt leveransvillkoren. Försäljning av tjänster intäktsredovisas i regel allteftersom tjänster tillhandahålls.

Transaktionspriset innehåller ofta rörliga ersättningar, som volym- och kontantrabatter. Rörliga ersättningar har värderats enligt ML-metoden, om de ännu inte har realiserats vid utgången av rapportperioden. Försäljningsintäkter, korrigerade med indirekta skatter och kursdifferenser vid försäljning i valuta tas upp som omsättning.

Bidrag

Bidrag mottagna av från staten eller någon annan instans intäktsförs i resultaträkningen då de utgifter som avser objektet för bidraget bokförs som kostnad. Bidrag som anknyter till anskaffning av materiella och immateriella nyttigheter dras av från de berörda nyttigheternas bokvärden. Dessa bidrag intäktsförs under tillgångens ekonomiska livslängd.

Övriga rörelseintäkter

Som övriga rörelseintäkter upptas andra intäkter än intäkter som uppkommer i anknytning till den egentliga försäljningen av prestationer, t.ex. vinst av försäljning av anläggningstillgångar, intäkter från avyttring av affärsverksamheter, skadeståndsintäkter samt erhållna bidrag och stöd som inte har getts för att finansiera en viss investering eller delta i en viss utgift.

Anställningsförmåner

Pensionsarrangemangen klassificeras som förmåns- och betalningsgrundade arrangemang. Vid betalningsgrundade arrangemang betalas fasta premier till fristående bolag utan juridiska eller faktiska skyldigheter att betala tilläggspremier, om premiemotta-

garen inte förmår att uppfylla sitt åtagande att betala pensionsförmånerna. Alla arrangemang som inte uppfyller dessa villkor är förmånsgrundade arrangemang.

Premierna till betalningsgrundade arrangemang bokförs som kostnader i resultaträkningen för den räkenskapsperiod som premierna avser. Utgifterna för förmånsgrundade pensionsarrangemang upptas som kostnad över personernas anställningstid enligt kalkyler utförda av auktoriserade försäkringsmatematiker. Som på förmånsgrundade arrangemang grundad skuld eller fordran upptas i balansräkningen nuvärdet av den på det förmånsgrundade arrangemanget grundade förpliktelsen med avdrag för det gängse värdet på pensionsarrangemangets tillgångar på bokslutsdagen. Poster som grundar sig på omvärdering av denna förmånsgrundade nettoskuld upptas i det övriga totalresultatet under samma redovisningsperiod som de uppstår.

Kostnader som bygger på en retroaktiv arbetsprestation bokförs med resultatpåverkan över tiden fram till den tidigare av följande tidpunkter: tidpunkten då arrangemanget ändras eller inskränks eller då de till detta anknutna utgifterna för nyarrangemang eller förmånerna anknutna till anställningens upphörande bokförs. Personalen får till anställnings-förhållandets längd anknutna arbets- och åldersbemärkelsedagsförmåner. För arbets- och åldersbemärkelsedagsförmånen upptas en arbets- och åldersbemärkelsedagsförmånsskuld.

Rörelsevinst

Rörelsevinsten uppstår när man till omsättningen lägger övriga rörelseintäkter, drar av räkenskapsperiodens inköp av material, förnödenheter och varor, externa tjänster, kostnader för anställningsförmåner, avskrivningar, eventuella nedskrivningar och övriga rörelsekostnader samt lägger till eller drar av resultatet för de intresse- och samföretag som främjar koncernens ordinarie affärsverksamhet. Alla andra poster i resultaträkningen än de ovan nämnda redovisas under rörelsevinsten.

Valutakursdifferenser och förändringar i derivatens verkliga värden ingår i rörelsevinsten om de härrör från poster som anknyter till affärsverksamheten; annars upptas de i finansiella intäkter och kostnader.

Inkomstskatt

I inkomstskatten i resultaträkningen ingår de skatter som beräknats enligt räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, korrigeringar av tidigare räkenskapsperioders skatter och förändringar i de uppskjutna skatterna. Skatteeffekten av poster som bokförs direkt i eget kapital eller i övrigt totalresultat bokförs dock i berörda poster. Periodens inkomstskatt beräknas enligt den skattesats som gäller i respektive land vid bokslutstidpunkten.

Uppskjuten skatteskuld och skattefordran beräknas för de temporära differenserna mellan bokföringen och beskattningen. För goodwill har inga uppskjutna skatteskulder beräknats till den del som goodwill inte är avdragsgill i beskattningen. De mest betydande temporära differenserna uppkommer genom differenser mellan bokvärdena och de skattemässiga värdena för materiella anläggningstillgångar och placeringsfastigheter (leasingavtal, avskrivningsdifferens, koncernens interna täckningsbidrag och realisationsvinster) och till följd av värderingar till verkligt värde samt outnyttjade skattemässiga förluster. För outdelade vinstmedel i utländska dotterbolag upptas ingen uppskjuten skatteskuld, om utdelning inom en förutsägbar framtid inte är sannolik. Uppskjutna skatter beräknas enligt de skattesatser som gäller på bokslutsdagen samt, då skattesatserna ändras, enligt de skattesatser som i praktiken godkänts senast vid utgången av rapportperiodens sista dag.

I koncernbalansräkningen ingår, med undantag för de ovan nämnda outdelade vinstmedlen i utländska dotterbolag, den uppskjutna skatteskulden i sin helhet och den uppskjutna skattefordringen i sådan omfattning som sannolikt kan utnyttjas mot den beskattningsbara inkomst som ackumuleras i framtiden. Förutsättningarna för upptagning bedöms den sista dagen varje rapportperiod.

Goodwill och övriga immateriella tillgångar

Goodwill som uppkommer vid sammanslagning av affärsverksamheter består av differensen mellan det till verkligt värde värderade överlåtna vederlaget och de anskaffade nettotillgångar som kan specificeras och som värderats till verkligt värde vid anskaffningstidpunkten. Inga avskrivningar bokförs för goodwill utan goodwill prövas årligen med tanke på en eventuell nedskrivning. Goodwill hänförs till de enheter som genererar kassaflöde. För intresse- och samföretag inkluderas goodwill i placeringens anskaffningsutgift.

Övriga immateriella tillgångar är bland annat programlicenser och upphovsrätter. Övriga immateriella tillgångar värderas till den ursprungliga anskaffningsutgiften och avskrivs linjärt under den uppskattade ekonomiska livslängden. Utom goodwill har SOK-koncernen inga immateriella tillgångar med obegränsad ekonomisk livslängd.

Avskrivningstider för övriga immateriella tillgångar:	År
Licensavgifter för datorprogram	3–5
Övriga immateriella tillgångar	3–10

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till den ursprungliga anskaffningsutgiften med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar avskrivs linjärt enligt den uppskattade ekonomiska livslängden. Inga avskrivningar görs för markområden.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar:	År
Byggnader	15–35
Lätta konstruktioner och anordningar i byggnader	5–15
Kontors- och lagerinventarier	5–10
Maskiner för lager-, service- och förädlingsverksamhet	5–10
Restaurang- och hotellinventarier	3–10
Butiksinventarier	3–7
Motorfordon och servrar	3–5
Ombyggnad av lokaler	3–10

Avskrivningarna på en materiell anläggningstillgång avslutas när den materiella anläggningstillgången klassificeras som tillgänglig för försäljning. De vinster eller förluster som uppkommer då en materiell anläggningstillgång avyttras eller tas ur bruk bokförs i rörelsens övriga intäkter eller kostnader.

Nedskrivningar

Bokvärdena på de tillgångsposter som ingår i materiella och immateriella tillgångar värderas årligen för att tecken på en eventuell nedskrivning ska kunna upptäckas. Om sådana tecken upptäcks, fastställs det penningbelopp som kan ackumuleras för den aktuella tillgångsposten. Det penningbelopp som kan ackumuleras beräknas dessutom årligen för följande tillgångsposter, oavsett om tecken på nedskrivning har upptäckts: goodwill, immateriella tillgångar under tillverkning och immateriella tillgångar med obegränsad ekonomisk verkningstid. En nedskrivning bokförs om balansvärdet av tillgångsposten eller den enhet som genererar kassaflöde överskrider det penningbelopp som kan ackumuleras från den. Nedskrivningen upptas i resultaträkningen.

En nedskrivning för en enhet som genererar kassaflöde upptas så, att den i första hand minskar goodwill för den enhet som producerar kassaflöde och därefter proportionellt minskar enhetens övriga tillgångsposter.

Det penningbelopp som kan ackumuleras fastställs så att det antingen är det verkliga värdet med avdrag för de utgifter försäljningen medför eller nyttjandevärdet, om det är högre. Då nyttjandevärdet fastställs, diskonteras de uppskattade framtida kassaflödena till nuvärdet på basis av de diskonteringsräntor som beskriver den genomsnittliga kapitalkostnaden före skatter för den enhet som genererar kassaflöde.

En tidigare bokförd nedskrivning återförs om de värderingar som används vid fastställandet av det penningbelopp som kan ackumuleras förändras. Nedskrivningen återförs högst till det belopp som skulle ha fastställts för tillgångsposten som bokvärde med avdrag för avskrivningar om inga nedskrivningar hade bokförts för tillgångsposten under tidigare år. Nedskrivningar av goodwill återförs inte. Nedskrivningsprövningen av goodwill beskrivs närmare i bilaga 13, Nedskrivningsprövning.

Hyresavtal

Leasingavtal redovisas enligt IFRS 16 Leasingavtal som nyttjanderättstillgångar och motsvarande leasingskuld i balansräkningen. Det verkliga värdet eller ett lägre nuvärde på kommande leasingbetalningar än verkligt värdet upptas vid hyresperiodens ingång i balansräkningen som materiell anläggningstillgång eller i placeringsfastigheter (placeringsfastigheter beskrivs närmare nedan), och de förpliktelser avtalet medför som räntepliktiga skulder. Leasinghyrorna som betalas delas upp i räntekostnader och amortering av skuld. Räntekostnaden upptas i resultaträkningen under hyresperioden så, att en lika stor ränteprocent bildas för den resterande skulden. På tillgångar som anskaffats med leasingavtal bokförs avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningarna utförs enligt avskrivningstiderna för koncernens anläggningstillgångar eller enligt hyrestiden, om denna är kortare.

Leasingavtal med en leasingperiod på tolv månader eller mindre eller av lågt värde redovisas inte i balansräkningen. Mottagna och utbetalda hyror enligt dessa hyresavtal upptas som intäkter eller kostnader i resultaträkningen i lika stora poster under hyresperioden.

Placeringsfastigheter

Placeringsfastigheter är fastigheter som används för affärsverksamhet av utomstående parter och som koncernen innehar främst för att uppbära hyresintäkter och/eller för att tillgodogöra sig tillgångens värdeökning. Placeringsfastigheterna värderas till anskaffningspris med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar enligt samma principer som gäller för de fastigheter som ingår i materiella anläggningstillgångar. I de fastigheter som klassificeras som placeringsfastigheter ingår både fastigheter som ägs och fastigheter vars affärsverksamhet har sålts, men vars hyresavtal koncernen har behållit.

Vid fastställandet av det verkliga värdet för placeringsfastigheter används såväl en extern fastighetsvärderares bedömning som baseras på marknadsvärdet som en själv utarbetad bedömning som baseras på fastighetens avkastningsvärde. Hyresintäkterna från placeringsfastigheterna redovisas i omsättningen. Till placeringsfastigheterna hör fyra spahotell som förvärvats genom leasingavtal och vars affärsverksamhet har sålts, men för vilkas del hyresavtalet har hållits kvar hos koncernen. Det verkliga värdet av dessa objekt har inte presenterats, eftersom koncernen inte känner till Holiday Clubs hyresavtal och uppgifter om försäljning.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas till anskaffningsutgiften eller till ett lägre nettorealisationsvärde. Anskaffningsutgiften fastställs enligt FIFO-metoden eller med metoden vägt medelpris och den innehåller alla direkta utgifter som orsakas av anskaffningen. Nettorealiseringsvärdet är det uppskattade försäljningspriset vid

en normal affärsverksamhet med avdrag för uppskattade kostnader för färdigställandet av produkten och uppskattade nödvändiga utgifter för genomförandet av försäljningen.

Räntor på andelar och dividender

De räntor på andelskapitalet och de dividender som koncernen betalar respektive delar ut bokförs som en minskning av det egna kapitalet för den räkenskapsperiod under vilken ägarna har godkänt utbetalningen av räntan på andelskapitalet eller utdelningen av dividend.

Andelskapital

Andelskapitalet utgörs av totalbeloppet av insatserna som handelslagen har erlagt till Centrallaget för Handelslagen i Finland. Hur många insatser ett handelslag har fastställs på basis av handelslagets medlemsantal och de årliga inköpen.

Reserveringar

En reservering bokförs då koncernen till följd av en tidigare transaktion har en juridisk och faktisk förpliktelse, då en betalningsförpliktelse sannolikt uppfylls och då förpliktelsens belopp kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. En ersättning från tredje part som anknyter till förpliktelsen upptas i balansräkningen som fordran, då den i praktiken är säker. Reserveringarnas belopp granskas varje bokslutsdag och beloppen ändras så att de motsvarar bästa värdering vid tidpunkten för granskningen.

Reserveringar kan till exempel anknyta till lokaliteter som inte utnyttjas till fullo, garantireserveringar och omorganisation av funktioner.

Tillgångsposter tillgängliga för försäljning och avvecklade verksamheter

Som tillgångspost tillgänglig för försäljning klassificeras en sådan post eller en sådan grupp av poster som enligt avyttringsplanen ska avyttras, och som ackumulerar penningbelopp främst som försäljningsobjekt och inte genom kontinuerlig användning. En post eller grupp av poster som klassificeras som tillgänglig för försäljning värderas till bokvärdet eller till ett lägre verkligt värde med avdrag för de kostnader avyttringen medför och avskrivningar av dessa tillgångsposter görs inte längre. Tillgångar tillgängliga för försäljning och skulder som hänför sig till dessa upptas i balansräkningen separat från de löpande verksamheternas tillgångar och skulder från den tidpunkt då de klassificerades som tillgängliga för försäljning. Uppgifterna för jämförelseåret omklassificeras inte.

En avvecklad verksamhet är en verksamhet av betydelse som redovisas separat och som redan har avyttrats (eller en verksamhet som permanent har lagts ned) eller en verksamhet som klassificerats som tillgänglig för försäljning. I resultaträkningen upptas resultatet för avvecklade verksamheter på en egen rad efter resultatet för de löpande verksamheterna. Även uppgifterna i jämförelseårets resultaträkning korrigeras på motsvarande sätt.

Ändringar i standarder och tolkningar utgivna av IASB som träder i kraft senare

Utifrån en preliminär bedömning har standarder och tolkningar som offentliggjorts av IASB och som börjar gälla senare samt ändringar i sådana standarder och tolkningar inte betydelse för koncernen.

1. Segmentinformation

För den högsta ledningens rapportering är SOK-koncernens affärsverksamhet uppdelad i fem affärssegment. Segmentuppdelningen bygger på uppdelningen enligt branscher.

SOK-koncernens rapporterade segment är

Markethandel
SOK-koncernen idkar markethandel i Estonia och Ryssland via sina dotterbolag. AS Prisma Peremarket har fem stormarknader i Tallinn, en i Narva och två i Tartu. OOO Prisma har tiå supermarketar, två stormarketar och en minimarket i S:t Petersburg.

Turist- och bespisningsverksamhet
Inom SOK-koncernen bedrivs turist- och bespisningsverksamhet av Sokotel Oy i Finland, AS Sokotel i Estland och OOO Sokotel i Ryssland. SOK-koncernens hotell är verksamma under varumärkena Sokos Hotels och Radisson Blu Hotels. I Finland har Sokotel Oy 14 Sokos-hotell och 7 Radisson Blu-hotell. I Tallinn finns Original Sokos Hotel Viru och Solo Sokos Hotel Estoria inklusive sina restauranger. I S:t Petersburg har OOO Sokotel tre Sokos Hotel kedjehotell. Av dessa är ett hotell ett spahotell.

Fastighetsaffärs verksamhet
Fastighetsaffärsverksamhetens omsättning består av intäkter av hyror för och fastighetsservice vid fastigheter ägda av SOK-koncernen. SOK Fastighetsfunktioner säljer fastighetstjänster till hela S-gruppen.

Inköps- och serviceverksamhet
Inex Partners Oy erbjuder logistiktjänster för daglig-, bruks- och specialvaror till detaljhandelskedjor. Meira Nova Oy erbjuder anskaffnings- och logistiktjänster till enheter inom hotell-, restaurang- och cateringbranschen.

Målet för SOK-koncernens servicefunktioner är att utveckla verksamhetsmodeller och processer i syfte att producera så mycket mervärde som möjligt för S-gruppens affärsverksamheter. Servicefunktionerna utvecklar och underhåller affärsverksamhetsmodeller som ökar hela S-gruppens konkurrensförmåga och producerar kostnadseffektiva tjänster för S-gruppen. De gemensamma servicefunktionerna handhar de servicefunktioner inom S-gruppen vilkas koncentration kan ge kostnadsbesparingar eller bättre kvalitet i verksamheten.

Bankverksamhet
Syftet med S-banken är att producera konkurrenskraftiga grundläggande banktjänster för handelslagens ägarkunder. Samtidigt förstärker butiksbanken kundlojaliteten och sänker kostnaderna för affärsfunktionerna. Som bankverksamhet rapporteras koncernens andel av den del av S-Banken-koncernens resultat som konsolideras.

Principerna för segmentrapporteringen i SOK-koncernen och avstämning i bokslutet enligt IFRS
För SOK-koncernens högsta ledning rapporteras följande poster: omsättning, rörelseresultat, operativt resultat, investeringar, realiseringar samt rörelsekapital. Den operativa rapporteringen bygger på den finländska bokföringslagstiftningen och på principerna för operativ redovisning. Varje segment rapporteras eliminerat med segmentets interna poster. I till exempel inköps- och serviceverksamhetets omsättning elimineras den interna omsättningen i bolagen om ingår i segmentet. interna omsättning. Den operativa rapporteringens omsättning avstäms med bokföringens IFRS-omsättning för fortlöpande verksamheter. Omsättningen i bokföringen är både för fortlöpande och avvecklade verksamheters del en yttre omsättning i vilken koncernens alla interna poster elimineras. Differenser mellan den operativa rapporteringens och bokföringens omsättning har inga väsentliga betydelser.

I redovisningen av rörelseresultatet används värderingar enligt bestämmelserna i den finländska lagstiftningen. Intäkter och kostnader hänförs till ett segment enligt orsaksprincipen. Av avstämningen av rörelseresultatet med resultatet före skatter från fortlöpande verksamheter enligt IFRS framgår de poster som inte ingår i det operativa resultatet. Dessa utgörs bl.a. av finansiella intäkter och kostnader försäljningsvinster och -förluster samt kostnader av engångskaraktär för avveckling av affärsverksamhet.

Tillgångar hänförs till och rapporteras inte i SOK-koncernens operativa rapportering med undantag för rörelsekapitalet.

Segmentinformation 31.12.2019

2019 Mn €	Markethandel	Turist- och bespisningsverksamhet	Inköpsverksamhetoch serviceverksamhet	Fastighetsaffärs verksamhet	Bankverksamhet	Interna elimineringar och övriga	Ledningsrapportering totalt
Omsättning	276,1	281,1	7 063,9	84,2		-208,6	7 496,6
Rörelseresultat	-4,1	33,0	17,2	17,2	9,1	-5,6	66,8
Investeringar	4,8	18,6	30,7	13,6		5,5	73,2
Avyttringar	0,1	0,0	0,8			0,0	1,0

Omsättningens avstämning	
Rapporterad omsättning enligt operativ redovisning	7 496,6
Elimineringar	0,0
Omsättning IFRS	7 496,6
Resultatets avstämning	
De rapporterade segmentens rörelseresultat	66,8
Poster som inte ingår i SOK-koncernens rörelseresultat:	
Finansiella intäkter och kostnader (FAS)	4,6
Anläggningstillgångars försäljningsvinster och -förluster	1,1
Övriga rörelseintäkter och -kostnader	1,2
Förändringar av reserveringar	0,2
Värderingsvinster och -förluster på derivat	0,0
Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-0,1
IFRS justeringar	-6,6
Periodens resultat före skatter IFRS	67,2
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, ytter intäkter	
Försäljning till S-gruppen	6 514,8
Övrig säljningen i Finland	655,5
Utlandet	326,3
Omsättning totalt	7 496,6
Markethandel	276,1
Turist- och bespisningsverksamhet	281,1
Inköps- och serviceverksamhet	6 855,3
Fastighetsaffärs verksamhet	84,2
Omsättning totalt	7 496,6
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, anläggningstillgångar	
Finland	1406,3
Utlandet	58,1
Anläggningstillgångar totalt	1464,3

Segmentinformation 31.12.2018

2018 Mn €	Markethandel	Turist- och bespisningsverksamhet	Inköpsverksamhetoch serviceverksamhet	Fastighetsaffärs verksamhet	Bankverksamhet	Interna elimineringar och övriga	Ledningsrapportering totalt
Omsättning	283,7	270,1	6 792,0	85,1		-131,3	7 299,7
Rörelseresultat	-6,3	32,6	12,0	17,8	3,9	-1,2	58,9
Investeringar	2,5	12,8	42,4	55,4		0,2	113,2
Avyttringar	0,2	0,0	1,6	21,3		0,0	23,0
Omsättningens avstämning							
Rapporterad omsättning enligt operativ redovisning				7 299,7			
Elimineringar				3,8			
Omsättning IFRS				7 303,5			
Resultatets avstämning							
De rapporterade segmentens rörelseresultat				58,9			
Poster som inte ingår i SOK-koncernens rörelseresultat:							
Finansiella intäkter och kostnader (FAS)				0,5			
Anläggningstillgångars försäljningsvinster och -förluster				-1,4			
Övriga rörelseintäkter och -kostnader				-0,4			
Förändringar av reserveringar				0,0			
Värderingsvinster och -förluster på derivat				0,4			
Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar				-4,4			
IFRS justeringar				1,8			
Periodens resultat före skatter IFRS				55,4			
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, ytter intäkter							
Försäljning till S-gruppen				6 335,1			
Övrig säljningen i Finland				631,6			
Utlandet				333,0			
Omsättning totalt				7 299,7			
Markethandel				283,7			
Turist- och bespisningsverksamhet				274,0			
Inköps- och serviceverksamhet				6 660,8			
Fastighetsaffärs verksamhet				85,1			
Omsättning totalt				7 303,5			
Tilläggsuppgifter på koncernnivå, anläggningstillgångar							
Finland				410,1			
Utlandet				50,1			
Anläggningstillgångar totalt				460,2			

2. Övriga rörelseintäkter

Mn €	2019	2018
Vinst från försäljning av materiella tillgångar och fastighetbolagen	1,7	2,3
Övrigt	1,4	0,3
Totalt	**3,1**	**2,6**

3. Kostnader för anställningsförmåner

Mn €	2019	2018
Löner och arvoden	224,0	206,5
Pensionskostnader, avgiftsgrundade pensionsarrangemang	38,7	36,1
Övriga lönebikostnader	10,9	10,6
Totalt	**273,6**	**253,2**

Personalstyrka i medeltal per segment	**2018**	**2017**
Markethandel	1 625	1 688
Turist- och bespisningsverksamhet	1 419	1 533
Inköps- och serviceverksamhet	3 410	3 013
Totalt	**6 454**	**6 234**

"Det genomsnittliga antalet anställda per segment har beräknats som ett medelvärde av personalantalet vid kvartalens slut inkluderar både fortsättande och avvecklade verksamheter.

4. Avskrivningar och nedskrivningar

Mn €	2019	2018
Avskrivningar		
Materiella tillgångar		
Byggnader och konstruktioner	142,8	21,1
Maskiner och inventarier	13,0	12,8
Övriga materiella tillgångar	0,3	0,3
Immateriella tillgångar		
Övriga immateriella tillgångar	10,8	18,1
Placeringsfastigheter	1,9	3,4
Totalt	**168,8**	**55,7**
Nedskrivningar		
Materiella tillgångar		
Byggnader och konstruktioner		4,1
Maskiner och inventarier	0,1	0,5
Övrika materialla tillgångar	0,0	0,0
Immateriella tillgångar		
Övriga immateriella tillgångar		0,0
Övriga långsiktiga utgifter		0,7
Placeringsfastigheter		0,2
Totalt	**0,1**	**5,5**
Nedskrivningar av immateriella tillgångar har gjorts till följd av att värdena på fastigheterna i närområdena har sjunkit.		
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	**168,9**	**61,2**

5. Övriga rörelsekostnader

Mn €	2019	2018
Hyreskostnader	22,1	138,1
Marknadsföringskostnader	11,6	9,4
Förvaltningskostnader	14,3	18,1
Inventarie- och förnödenhetskostnader	165,2	155,0
Kostnader för fastighetsskötsel	42,4	39,2
Övriga affärskostnader	25,7	29,2
Totalt	**281,3**	**389,0**

6. Revisorns arvoden

Mn €	2019	2018
Revisionsarvode	0,5	0,4
Utlåtande och intyg	0,0	0,0
Skattekonsultering	0,0	0,0
Övriga tjänster	0,2	0,4
Totalt	**0,7**	**0,8**

7. Finansiella intäkter och kostnader

Mn €	2019	2018
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter från lån och fordringar	2,3	2,7
Dividendintäkter från placeringar tillgängliga för försäljning	0,2	0,1
Intäkter från derivat som innehas i affärssyfte	0,2	1,0
Övriga finansiella intäkter	0,9	0,5
Totalt	**3,5**	**4,3**
Finansiella kostnader		
Räntekostnader för finansiella skulder redovisade till periodiserad anskaffningsutgift	39,9	7,5
Kostnader för derivat som innehas i affärssyfte	0,0	0,4
Övriga finansiella kostnader	0,6	2,1
Totalt	**40,5**	**10,0**
Finansiella intäkter och kostnader totalt	**-37,0**	**-5,7**

8. I resultaträkningen upptagna poster för finansiella instrument

Mn €	2019	2018
I handelsverksamhetens övriga intäkter		
Försäljningsvinst från Aktier och andelar	0,0	0,4
Vid inköp av material och tjänster		
Nettokursdifferenser till leverantörskulder	-0,3	-0,1
Nettokostnad för derivat som innehas för säkringsredovisning	5,7	1,7
I finansiella intäkter och kostnader		
Dividendintäkter från Aktier och andelar	0,2	0,1
Ränteintäkter från lån och fordringar	2,2	2,7
Nettokursdifferenser från lån och fordringar	0,5	-1,1
Nettointäkt från derivat som innehas för säkring	0,0	0,2
Räntekostnader för övriga finansiella skulder	-39,9	-7,7
Nettokursdifferenser för övriga skulder	0,0	0,0
Totalt	-31,7	-3,8
Sammanfattning i IFRS 9 kategorier	**2019**	**2018**
Finansiella tillgångar upptagna till periodiserad anskaffningsutgift	2,7	1,6
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (IAS39)		
Finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde via resultaträkningen	5,7	2,9
Finansiella skulder värderade till periodiserad anskaffningsvärde	-40,2	-7,8
Finansiella skulder till verkligt värde via resultaträkningen		
Derivatkontrakt som omfattas av säkringsredovisning	0,2	-0,6
Totalt	**-31,7**	**-3,8**

Som intäkter, kostnader samt vinster och förluster upptas endast SOK-koncernens externa poster.

Nettokostnaden för derivat som innehas i affärssyfte och upptas i inköp av material och tjänster består av sådana derivat som är upprättade i syfte att skydda genomförda inköp, men på vilka säkringsredovisning inte tillämpas.

Kostnaderna för de skulder som värderas till periodiserad anskaffningsutgift innehåller kostnader för borgensprovisioner.

9. Inkomstskatt

Mn €	2019	2018
Skatter på basen av räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	-2,0	-2,1
Föregående räkenskapsperioders skatter	0,0	2,3
Förändring av latenta skatter	0,2	-6,8
Totalt	**-1,9**	**-6,7**

Avstämningsberäkning mellan resultaträkningens skattekostnad och skatterna beräknade enligt koncernens gällande finländska skattesats:

Mn €	2019	2018
Resultat före skatt	67,2	55,4
Skatter enligt moderbolagets skattesats	-13,4	-11,1
Effekterna av de utländska dotterbolagens avvikande skattesatser		-0,1
Effekterna av skattefria intäkter	2,8	0,7
Effekterna av icke avdragsgilla kostnader	-0,3	-0,3
Andel av resultatet i intressebolag och joint ventures netto efter skatt	2,9	1,5
Anskrivat latenta skattesfordringar	-1,8	-2,3
Föregående räkenskapsperioders skatter	0,0	2,3
Rörelseförvärv	7,8	2,8
Övriga poster	0,2	-0,2
Skatter i resultaträkningen	**-1,9**	**-6,7**

Skatter som anknyter till poster i övrigt totalresultat

2019

Mn €	Före skatter	Skattens effect	Efter skatter
Kassaflödessäkringar	-0,4	0,1	-0,3
Totalt	-0,4	0,1	-0,3

2018

Mn €	Före skatter	Skattens effect	Efter skatter
Kassaflödessäkringar	-0,1	0,0	-0,1
Totalt	-0,1	0,0	-0,1

10. Materiella tillgångar

31.12.2019 Mn €	Mark- och vatten-områden	Byggnader och konst-ruktioner	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Pågående anskaffningar och förskotts-betalningar	Totalt
Anskaffningsutgift						
Anskaffningsutgift 1.1.	8,8	513,1	131,1	6,4	5,6	665,0
IFRS 16		1 045,6	12,1			1 057,6
Kursdifferenser	0,0	5,2	3,1			8,3
Ökningar		49,8	4,4	0,0	23,6	77,8
Minskningar		-1,7	-2,8	0,0	-1,1	-5,6
Överföringar mellan poster		7,5	8,6		-12,6	3,5
Anskaffningsutgift 31.12.	**8,8**	**1 619,4**	**156,5**	**6,4**	**15,5**	**1 806,6**
Ackumulerade avskrivningar						
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-0,2	-216,5	-93,3	-1,7		-311,6
Kursdifferenser		-1,9	-2,7			-4,6
Ackumulerade avskrivningar för minskningar och överföringar		1,6	2,7	0,0		4,3
Avskrivningar under räkenskapsperioden		-142,8	-13,0	-0,3		-156,1
Nedskrivningar			0,1	0,0		0,1
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	**-0,2**	**-359,5**	**-106,2**	**-2,0**		**-467,9**
Bokföringsvärde 1.1.2018	**8,6**	**296,6**	**37,8**	**4,8**	**5,6**	**353,4**
Bokföringsvärde 31.12.2018	**8,6**	**1 259,8**	**50,3**	**4,5**	**15,5**	**1 338,6**

31.12.2019 Mn €	Byggnader och konstruktioner	Maskiner och inventarier	Totalt
Anskaffningsutgift 1.1.	1 105,3	15,1	**1 120,4**
Ökningar	101,5	1,0	**102,5**
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	-125,1	-1,5	**-126,6**
Bokföringsvärde 31.12.	1 081,6	14,7	**1 096,3**

31.12.2018 Mn €	Mark- och vatten-områden	Byggnader och konst-ruktioner	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Pågående anskaffningar och förskotts-betalningar	Totalt
Anskaffningsutgift						
Anskaffningsutgift 1.1.	8,8	487,6	140,4	8,4	3,8	649,1
Kursdifferenser	0,3	27,9				28,2
Ökningar	0,0	-5,1	-3,8		0,0	-8,9
Minskningar	0,0	9,7	4,0	0,0	10,4	24,1
Överföringar mellan poster	-0,3	-14,4	-15,9	0,0		-30,6
Överföring till tillgångar som innehas för försäljning[1)]		7,3	6,3	-2,0	-8,6	3,0
Anskaffningsutgift 31.12.	**8,8**	**513,1**	**131,1**	**6,4**	**5,6**	**665,0**
Ackumulerade avskrivningar						
Ackumulerade avskrivningar 1.1.	-0,2	-193,1	-98,4	-1,4		-293,0
Kursdifferenser		-1,7				-1,7
Ackumulerade avskrivningar för minskningar och överföringar		1,8	2,8			4,7
Avskrivningar under räkenskapsperioden		6,7	15,6	0,0		22,3
Nedskrivningar		-26,1	-13,3	-0,3		-39,7
Överföring till tillgångar som innehas för försäljning[1)]		-4,1	-0,1	0,0		-4,2
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	**-0,2**	**-216,5**	**-93,3**	**-1,7**	**0,0**	**-311,6**
Bokföringsvärde 1.1.2018	**8,6**	**294,5**	**42,0**	**7,1**	**3,8**	**356,0**
Bokföringsvärde 31.12.2018	**8,6**	**296,6**	**37,8**	**4,8**	**5,6**	**353,4**

1) Tre fastighet presenteras I tillgångarna till salu.

I anskaffningsutgiften för materiella tillgångar ingår tillgångar som hyrts med finansieringsleasingavtal på följande sätt:

31.12.2018 Mn €	Byggnader och konstruktioner	Maskiner och inventarier	Totalt
Anskaffningsutgift	217,5	14,6	**232,1**
Ackumulerade avskrivningar	-93,9	-11,5	**-105,4**
Bokföringsvärde	123,6	3,1	**126,7**

11. Placeringsfastigheter

Mn €	2019	2018
Anskaffningsutgift 1.1	87,5	87,1
Ökningar	0,2	0,4
Minskningar	-0,8	0,0
Överföringar mellan poster	0,9	0,0
Anskaffningsutgift 31.12	**87,8**	**87,5**
Ackumulerade avskrivningar 1.1	-63,1	-59,6
Ackumulerade avskrivningar på minskningar och överföringar	0,1	0,0
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-1,9	-3,5
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**-65,0**	**-63,1**
Bokföringsvärde 1.1	**24,3**	**27,5**
Bokföringsvärde 31.12	**22,8**	**24,3**
Verkligt värde[1)]	**89,8**	**91,5**

Placeringsfastigheterna klassificeras till hierarkinivå 3 för verkligt värde enligt IFRS 13. Till hierarkinivå 3 förs poster för vars värdering till verkligt värde man har använt indata för tillgångspost eller skuld, som inte baserar sig på observerbara marknadsdata.

De verkliga värdena för placeringsfastigheter är dels baserade på utlåtanden av utomstående expertis, dels på bolagets egna uppskattningar. Värderingarna för fastigheter som har utförts av bolaget, baserar sig på handelsvärdet, som baserar sig på affärer som genomförts före värderingsögonblicket och på det rådande marknadsläget. De verkliga värdena har bedömts halvårsvis och rapporterats i anknytning till den officiella rapporteringen.

2) I Placeringsfastigheterna ingår fyra spahotell förvärvade med finansieringsleasingavtal. Affärsverksamheten i dessa är avyttrad men hyresavtalen har behållits inom koncernen. Det verkligt värde för dessa objekt kan inte bestämmas tillförlitligt eftersom hyresavtalen och försäljningsinformationen för Holiday Club inte är känd av Koncernen. Objektens bokförda värden var totalt 6,2 miljoner euro i balansräkningen för SOK Koncernen (8,9 miljoner euro 31.12.2017). Verkligt värde för dessa objekt är inte inkluderat i det verkligt värde presenterat.

12. Immateriella tillgångar

31.12.2019 Mn €	Goodwill	Övriga immateriella rättigheter	Pågående anskaffningar och förskotts-betalningar	Totalt
Anskaffningsutgift				
Anskaffningsutgift 1.1.	11,2	124,1	56,1	191,3
Effekt av IFRS 16		18,6		18,6
Kursdifferenser	0,3	0,3		0,7
Ökningar		1,2	6,0	7,2
Överföringar mellan poster		4,0		4,0
Anskaffningsutgift 31.12.	**11,5**	**148,2**	**62,1**	**221,8**
Ackumulerade avskrivningar				
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.	-1,2	-107,4		-108,7
Kursdifferenser	-0,3	-0,3		-0,6
Ackumulerade avskrivningar för minskningar och överföringar		1,2		1,2
Avskrivningar under räkenskapsperioden		-10,8		-10,8
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	**-1,6**	**-117,3**		**-118,9**
Bokföringsvärde 1.1.2019	**9,9**	**16,6**	**56,1**	**82,7**
Bokföringsvärde 31.12.2019	**9,9**	**30,9**	**62,1**	**102,9**

31.12.2019	Övriga immateriella rättigheter	Totalt
Anskaffningsutgift	18,9	18,9
Ackumulerade avskrivningar	-0,25	-0,25
Bokföringsvärde	18,6	18,6

31.12.2018 Mn €	Goodwill	Övriga immateriella rättigheter	Pågående anskaffningar och förskotts-betalningar	Totalt
Anskaffningsutgift				
Anskaffningsutgift 1.1.	9,5	126,8	39,4	175,7
Kursdifferenser		-1,5		-1,5
Ökningar		1,1	28,7	29,8
Minskningar tillsammans med ökningar av koncernreserven		-9,7		-9,7
Överföringar mellan poster	1,7	7,3	-12,0	-3,0
Anskaffningsutgift 31.12.	**11,2**	**124,1**	**56,1**	**191,3**
Ackumulerade avskrivningar				
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.	-1,2	-104,0		-105,3
Kursdifferenser		0,3		0,3
Ackumulerade avskrivningar för minskningar och överföringar		9,7		9,7
Avskrivningar under räkenskapsperioden		-13,3		-13,3
Nedskrivningar tillsammans med intäktsföringar av koncernreserven		0,0		0,0
Ackumulerade avskrivningar 31.12.	**-1,2**	**-107,4**		**-108,7**
Bokföringsvärde 1.1.2018	**8,2**	**22,8**	**39,4**	**70,4**
Bokföringsvärde 31.12.2018	**9,9**	**16,6**	**56,1**	**82,7**

13. Nedskrivningsprövning av goodwill

Goodwill hänförs till de kassagenererande enheterna eller grupperna av kassagenererande enheter i SOK-koncernen enligt följande:

Mn €	2019	Diskonto-ränta, %	2018	Diskonto-ränta, %
Sokos Hotels-kedjan	7,4	6,9	7,4	6,1
S-Herkkukeittiö	1,7		1,7	
LB Kiel Tampere Ab / Kiinteistö Oy Hotelli Tammer	0,8		0,8	
Totalt	**9,9**		**9,9**	

SOK-koncernen har inga andra immateriella tillgångar med obegränsade nyttjandeperioder än goodwill.

De kassagenererande enheterna inom SOK-koncernen har fastställts på lägre nivå än affärssegment. I regel är en kassagenererande enhet ett juridiskt bolag. Inom turist- och bespisningsverksamheten följs och prövas goodwill på kedjenivå. Testet av Sokos Hotel Tammers goodwill grundar sig på det gängse värdet av det i Tammerfors belägna fastighetsobjektet med avdrag för försäljningskostnaden. Det år 2013 fastställda gängse värdet har jämförts med totalbeloppet av fastighetsbolagets balansvärde och de till fastigheten allokerade koncernposterna. Det gängse värdet är betydligt högre än bolagets balansvärde i koncernboksluten för åren 2018 och 2019.

Nedskrivningar

I boksluten 2019 och 2018 gjordes inga nedskrivningar av goodwill.

Prövning och känslighetsanalys

Vid nedskrivningsprövning bygger affärsverksamhetens återvinningsvärde på nyttjandevärdesberäkningar. Nyttjandevärdet är beräknat på prognosticerade diskonterade kassaflöden. De prognosticerade kassaflödena bygger på de av ledningen godkända ekonomiska planerna som täcker en fem års period. Kassaflödena efter denna period är extrapolerade med en tillväxtfaktor på 2 %, som enligt bedömning inte överskrider branschernas faktiska långsiktiga tillväxt. Den diskontoränta som har använts är det enligt bransch och land fastställda genomsnittliga vägda kapitalavkastningskravet (WACC) med beaktande av de speciella risker som hänför sig till den testade enheten. Avkastningskravet baserar sig på branschens genomsnittliga kapitalstruktur och på den branschspecifika betakoefficienten.

Centrala variabler vid nedskrivningsprövning är diskontoräntan, driftbidragsprocenten samt tillväxtfaktorn för tiden efter den femåriga prognosperioden. Vid bedömningen av goodwillen för kedjan Sokos Hotels skulle ingen eventuell förutsebar ändring i någon av de centrala variablerna leda till ett läge som ger ett nedskrivningsbehov.

14. Andelar i intressebolag och joint ventures

Mn €	2019	2018
Bokföringsvärde 1.1	196,6	181,8
Andel av räkenskapsperiodens resultat	14,6	7,3
Erhållna utdelningar	-4,0	-1,7
Ökningar/minskningar	-0,2	12,2
Kursdifferens	-2,0	-3,1
Bokföringsvärde 31.12	**205,0**	**196,6**

De viktigaste intressebolagen

Av SOK-koncernens affärsdrivande intresseföretag är i S-gruppen ingående S-Banken Ab, som idkar bankverksamhet, det mest betydande. Utbudet av produkter och tjänster är i första hand riktat till ägarkunder i S-gruppen och LokalTapiola-gruppen och omfattar bruks- och sparkonton, fonder och förmögenhetstjänster, konsumtionskrediter och lån med säkerhet, internationella betalkort samt en webbank och en mobilbank.

I slutet av februari förvärvade SOK alla aktier i sitt intressebolags fastighets-fond Russian and Baltics Retail Properties Ky (RBRP).

Sammandrag av den ekonomiska informationen om väsentliga intresseföretag

	S-Banken Ab	
Mn €	**2019**	**2018**
Kortfristiga tillgångar	1 469,9	1 745,5
Långfristiga tillgångar totalt	5 144,1	4 718,6
Kortfristiga skulder	6 138,4	6 002,9
Långfristiga skulder	2,2	2,9
Omsättning[1)]	86,1	74,0
Räkenskapsperiodens resultat	24,4	10,2
Poster i övrigt totalresultat	0,8	-5,5
Avstämning av intresseföretags ekonomiska information med balansvärdet i koncernens balansräkning		
Intresseföretagets nettotillgångar	473,4	458,3
Koncernens ägandeandel %	38 %	38 %
Koncernens andel av nettotillgångarna	177,5	171,9
Övriga justeringar	6,2	1,8
Intressebolagets balansvärde i koncernens balansräkning	183,7	173,7

De andra intressebolagen

2019 **Mn €**	**Tillgångar**	**Skulder**	**Omsättning**	**Resultat**	**Ägende %**
Coop Trading A/S	13,2	3,0	14,6	0,3	25,0 %
Övriga	4,8	0,1	0,5	0,0	

2018 **Mn €**	**Tillgångar**	**Skulder**	**Omsättning**	**Resultat**	**Ägende %**
Finnfrost Oy	23,9	19,5	404,7	0,1	50,0 %
Coop Trading A/S	12,0	2,2	13,3	0,1	25,0 %
Övriga	4,8	0,1	0,5	0,0	

1) S-Banken Ab's räntekonto har upvisats som omsättning.

De viktigaste joint venture

North European Oil Trade Oy (NEOT) är ett upphandlingsbolag för flytande bränslen som ägs gemensamt av Centrallaget för Handelslagen i Finland, SOK, och St1 Nordic Oy. NEOT har som uppgift att anskaffa och till sina ägare leverera bränslen till så konkurrenskraftigt pris som möjligt.

Sammandrag av den ekonomiska informationen om väsentliga intresseföretag

	North European Oil Trade Oy	
Mn €	**2019**	**2018**
Kortfristiga tillgångar	872,0	896,2
Tillgångar som ingår i kortfristiga tillgångar	50,0	25,4
Långfristiga tillgångar totalt	0,2	0,1
Kortfristiga skulder	853,9	883,3
Finansiella skulder som ingår i kortfristiga skulder	373,1	345,5
Omsättning	5 459,3	5 477,5
Dividender från intresseföretag under redovisningsperioden	0,1	0,1
Avstämning av intresseföretags ekonomiska information med balansvärdet i koncernens balansräkning		
Intresseföretagets nettotillgångar	18,4	12,9
Koncernens ägandeandel %	51 %	51 %
Koncernens andel av nettotillgångarna	9,3	6,6
Övriga justeringar	2,7	3,6
Intressebolagets balansvärde i koncernens balansräkning	12,1	10,2

De andra joint venture

2019 **Mn €**	**Tillgångar**	**Skulder**	**Omsättning**	**Resultat**	**Ägende %**
Kauppakeskus Mylly Oy	135,6	109,3	20,4	6,8	50,0 %

2018 **Mn €**	**Tillgångar**	**Skulder**	**Omsättning**	**Resultat**	**Ägende %**
Kauppakeskus Mylly Oy	137,2	110,8	20,0	6,0	50,0 %

SOK-koncernen äger 50,8 procent av North European Oil Trade Oy. SOK-koncernen utövar i enlighet med aktieägaravtalet gemensam bestämmanderätt i bolaget tillsammans med St1, och bolaget behandlas därför som samföretag.

Inget av SOK-koncernens intressebolag och joint ventures är börsnoterat.

S-Banken och Kauppakeskus Mylly ingår i form av koncerner.

15. Långfristiga finansiella tillgångar

Placeringar tillgängliga för försäljning

Mn €	**2019**	**2018**
Aktier och andelar		
Bokföringsvärde 1.1	39,4	39,1
Ökningar	0,6	0,3
Minskningar	-0,3	0,0
Bokföringsvärde 31.12	**39,8**	**39,4**

Aktier och andelar innehåller aktier i icke börsnoterade bolag. De icke börsnoterade aktierna upptas till anskaffningspriset såvida deras gängse värden inte är tillgängliga på tillförlitligt sätt.

Lån och fordringar

Mn €	**2019**	**2018**
Fordringar på intressebolag	20,0	20,0
Kapitallånefordringar på andra	0,6	0,6
Långfristiga lånefordringar	10,0	10,0
Övriga långfristiga fordringar	2,7	2,4
Lån och övriga fordringar totalt	**33,3**	**33,0**
Långfristiga finansiella tillgångar totalt	**73,1**	**72,4**

16. Latenta skatter

Förändringar i latenta skatter under år 2019

Latenta skattefordringar **Mn €**	**01/01/2019**	**Upptagen i resultat-räkningen**	**Poster upptagna i totalresultat-räkningen**	**Kurs-differenser**	**31/12/2019**
Fastställda förluster	10,1	-5,6			4,6
Reserveringar och nedskrivningar	1,5	-0,1			1,4
Omsättningstillgångars och anläggningstillgångars interna bidrag	1,9	0,0			1,9
Finansieringsleasingskuld	2,8	14,9			17,6
Övrigt	1,7	-0,3		-0,1	1,3
Totalt	**18,0**	**8,9**		**-0,1**	**26,8**

Latenta skatteskulder **Mn €**					
Ackumulerad avskrivningsdifferens	4,0	0,1			4,0
Ändringar i koncernstrukturen	0,8				0,8
Gängse värde fond	0,0	-0,1			0,0
Estlandiska företags vinstmedel	6,7	-0,9			5,8
Övrigt	0,5	-1,2		0,0	-0,7
Totalt	**12,1**	**-2,1**	**0,0**	**0,0**	**10,0**

Förändringar i latenta skatter under år 2018

Latenta skattefordringar Mn €	01/01/2018	Upptagen i resultat-räkningen	Poster upptagna i totalresultat-räkningen	Kurs-differenser	31/12/2018
Fastställda förluster	15,8	-5,6			10,1
Reserveringar och nedskrivningar	5,1	-3,6			1,5
Omsättningstillgångars och anläggningstillgångars interna bidrag	1,9	0,0			1,9
Finansieringsleasingskuld	2,7	0,0			2,8
Övrigt	1,6	0,1		0,1	1,7
Totalt	**27,0**	**-9,1**		**0,1**	**18,0**

Latenta skatteskulder Mn €					
Ackumulerad avskrivningsdifferens	4,6	-0,6			4,0
Fusioner av verksamheter	0,8				0,8
Gängse värde fond	0,1	0,0			0,0
Estlandiska företags vinstmedel	6,5	0,3			6,7
Övrigt	1,6	-1,0		0,0	0,5
Totalt	**13,5**	**-1,4**	**0,0**	**0,0**	**12,1**

Koncernen hade fastställda förluster till ett belopp av 18,9 milj. euro (17,6 milj. euro 31.12.2018) för vilka ingen latent skattefordran har tagits upp, eftersom det är osannolikt att det i koncernen under den tid som förlusterna kan dras av uppstår så mycket beskattningsbar inkomst att förlusterna kan utnyttjas.

När det gäller de fastställda förluster för vilka en uppskjuten skattefordran har redovisats har koncernen tillgång till tillräckliga skatteplaneringsmetoder för att utnyttja förlusterna.

17. Omsättningstillgångar

Mn €	2019	2018
Material och förnödenheter	2,1	2,3
Varor	200,8	157,0
Övriga omsättningstillgångar	2,2	1,5
Totalt	**205,0**	**160,8**

18. Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar

Mn €	2019	2018
Kundfordringar	522,1	528,7
Räntefria lånefordringar och övriga fordringar	54,7	86,2
Derivattillgångar	0,4	3,4
Finansiella posters resultatregleringar	0,2	1,9
Övriga resultatregleringar	24,0	29,7
Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar totalt	**601,4**	**650,0**

Väsentliga poster i övriga resultatregleringar		
Personalkostnader	0,2	2,7
Övrigt	23,8	27,0
Övriga resultatregleringar totalt	**24,0**	**29,7**

19. Kortfristiga räntebärande fordringar

Mn €	2019	2018
Placeringar på penningmarknaden	34,0	0,0
Kortfristiga räntebärande fordringar totalt	**34,0**	**0,0**

20. Likvida medel

Mn €	2019	2018
Kassa och depositioner	172,6	172,4

21. Eget kapital

Mn €	2019	2018
Andelskapital 1.1	172,0	172,0
Insatsbetalningar		0,0
Andelskapital 31.12	**172,0**	**172,0**

Bundna fonder

Gängse värde fond
Fonden för gängse värden innehåller förändringar i gängse värden för placeringar tillgängliga för försäljning och derivatinstrument som används till att säkra kassaflödet samt en andel av förändringar på S-Bankens fond för verkligt värde. Fondens värde är -2,2 miljoner euro (-2,7 mn euro 31.12.2018). Andel av S-Bankens fond för verkligt värde är -2,0 miljoner euro (-2,8 mn euro 31.12.2018).

Reservfond
Reservfonden innehåller överföring från det fria egna kapitalet enligt andelslagets regler. Fondens värde är 18,5 miljoner euro (18,5 mn euro 31.12.2018).

Förvaltningsrådets dispositionsfond
Förvaltningsrådet beslutar om användningen av förvaltningsrådets dispositionsfond. Fondens värde är 0,1 miljoner euro (0,0 mn euro 31.12.2018).

Fria fonder

Fonden för inbetalt fritt eget kapital
I enlighet med den 2016 gjorda regelförnyelsen bokförs handelslagens höjningar av andelskapital i SOK i fonden för inbetalt fritt eget kapital. Fondens värde är 25,4 miljoner euro (21,5 mn euro 31.12.2018)

22. Räntebärande skulder

Långfristiga räntebärande skulder Mn €	2019	2018
Finansieringsleasingskulder	1 061,1	133,5
Övriga långfristiga räntebärande skulder		3,4
Långfristiga räntebärande skulder totalt	**1 061,1**	**136,8**

Kortfristiga räntebärande skulder Mn €	2019	2018
Finansieringsleasingskulder	117,7	14,3
Övriga kortfristiga räntebärande skulder		24,0
Kortfristiga räntebärande skulder totalt	**117,7**	**38,3**

Finansieringsleasingskulder Mn €	2019	2018
Finansieringsleasingskulder - minimihyrornas totalbelopp:		
Inom ett år	177,2	20,6
Efter mer än ett år men inom högst fem år	591,7	59,1
Efter mer än fem år	800,4	122,1
Minimihyror totalt	**1 569,3**	**201,7**

Finansieringsleasingskulder Mn €	2019	2018
Finansieringsleasingskulder - minimihyrornas nuvärde:		
Inom ett år	114,9	14,3
Lånfristiga IFRS 16 skulder	1 050,2	
Efter mer än ett år men inom högst fem år		39,3
Efter mer än fem år		94,2
Minimihyrornas nuvärde totalt	**1 165,1**	**147,8**
Ackumulerade finansieringskostnader	**0,0**	**53,9**

Mn €	2019
Räntan på leasingskulden	157,3
Variabla leasingavgifter	4,6
Korttidsleasingavtal	0,6
Leasingavtal värda högst 5 000 €	1,3

Påverkan av IFRS 16 Mn €	2019
Leasingskulder rapporterade i bokslutet 31.12.2018	1 502,2
Leasingavtal som ännu inte påbörjats men som koncernen är förbunden till	-262,5
Diskontering	-200,2
Korttidsleasingavtals	-0,6
Leasingavtal värda högst 5 000 €	-1,3
Variabla leasingavgifter	-1,8
Finansiella leasingavtal 31.12.2018	147,8
Redovisad leasingskuld 1.1.2019	1 183,5

Den vägda genomsnittliga diskonteringsräntan på leasingavgifterna 1.1.2019 var 3,1 %.

Vid beräkningen under leasingperioden användes leasingperioden för enskilda avtal och möjligheter till förlängningar har inte beaktats, såvida inte bindande beslut om sådana möjligheter har fattats. Den grundläggande principen är att en möjlighet till förlängning av ett leasingavtal inte kan anses vara sannolik förrän styrelsen har godkänt affärsområdets förslag till förlängning av avtalet. Därför kommer möjligheter till förlängningar att beaktas när bindande beslut om sådana möjligheter har fattats av styrelsen eller något annat beslutsorgan. Avtal som rör logistikcentraler och terminaler innefattar inga särskilda möjligheter, utan förlängning av ett avtal och villkor för avtalet ska överenskommas särskilt.

23. Räntefria skulder

Mn €	2019	2018
Långfristiga räntefria skulder	39,2	36,3
Långfristiga räntefria skulder totalt	**39,2**	**36,3**
Leverantörsskulder totalt	**726,8**	**693,3**
Erhållna förskott	16,9	10,1
Övriga kortfristiga skulder	32,5	28,6
Derivatinstrument	0,4	2,9
Resultatregleringar	107,6	103,3
Kortfristiga räntefria skulder sammanlagt	**157,4**	**144,9**
Väsentliga poster i kortfristiga resultatregleringarna		
Personalkostnader	60,0	56,4
Finansiella poster	0,1	0,0
Resultatregleringar av S-publikationer	28,2	19,9
Övrigt	19,3	26,9
Kortfristiga resultatregleringar totalt	**107,6**	**103,3**

24. Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder

Mn €	Not	Finansiella tillgångar och skulder som ska upptas resultat-påverkande till verkligt värde	Derivat som omfattas av säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar och skulder upptagna till periodiserad anskaffnings-utgift	Bokförings-värde 2019	Gängse värde 2019
Finansiella tillgångar						
Långfristiga finansiella tillgångar	**15**					
Aktier och andelar		3,7			3,7	3,7
Lånefordringar				30,6	30,6	32,2
Räntefria lånefordringar				2,6	2,6	2,4
Kundfordringar					0,0	0,0
Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar	**18**					
Kundfordringar				522,9	522,9	522,9
Ovriga räntefria fordringar				48,2	48,2	48,2
Finansiella posters resultatregleringar				0,3	0,3	0,3
Derivattillgångar		0,1	0,3		0,4	0,4
Penningmarkandsinvesteringar	**19**	5,0		29,0	34,0	34,1
Likvida medel	**20**			161,4	161,4	161,4
Finansiella tillgångar totalt		**8,8**	**0,3**	**794,9**	**804,0**	**805,6**
Finansiella skulder						
Räntepliktiga långfristiga skulder	**22**					
Skulder till leverantörer				0,0	0,0	0,0
Räntepliktiga lån från finansinstitutioner				0,0	0,0	0,0
Räntefria långfristiga skulder	**23**					
Kassaräkningsservice				32,3	32,3	32,3
Övriga räntefria skulder				0,5	0,5	0,5
Räntepliktiga kortfristiga skulder	**22**					
Räntepliktiga lån från andra						
Räntefria kortfristiga skulder	**23**					
Finansiella posters resultatregleringar				0,1	0,1	0,1
Derivatskulder		0,2	0,2		0,4	0,4
Skulder till leverantörer	**23**			726,5	726,5	726,5
Finansiella skulder totalt		**0,2**	**0,2**	**759,4**	**759,8**	**759,8**

Tabellen inkluderar inte leasingskulder med bokfört värde 1.179,5 miljoner euro.

Mn €	Not	Finansiella tillgångar och skulder som ska upptas resultat-påverkande till verkligt värde	Derivat som omfattas av säkrings-redovisning	Finansiella tillgångar och skulder upptagna till periodiserad anskaffnings-utgift	Bokförings-värde 2018	Gängse värde 2018
Finansiella tillgångar						
Långfristiga finansiella tillgångar	**15**					
Aktier och andelar		3,3			3,3	3,3
Lånefordringar				30,6	30,6	36,4
Räntefria lånefordringar				2,3	2,3	2,2
Kundfordringar					0,0	0,0
Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar	**18**					
Kundfordringar				530,4	530,4	530,4
Ovriga räntefria fordringar				83,9	83,9	83,5
Finansiella posters resultatregleringar				1,9	1,9	1,9
Derivattillgångar		2,6	0,4		2,9	2,9
Likvida medel	**20**					
Kontanta medel och depositioner				172,6	172,6	172,6
Finansiella tillgångar totalt		**5,9**	**0,3**	**821,7**	**827,9**	**833,3**
Finansiella skulder						
Räntepliktiga långfristiga skulder	**22**					
Finansieringsleasingskulder				133,6	133,6	147,8
Räntefria långfristiga skulder	**23**					
Kassaräkningsservice				33,4	33,4	33,4
Övriga räntefria skulder				0,4	0,4	0,4
Räntepliktiga kortfristiga skulder	**22**					
Räntepliktiga lån från andra		24,0		0,0	24,0	24,0
Finansieringsleasingskulder				14,3	14,3	20,6
Räntefria kortfristiga skulder	**23**					
Finansiella posters resultatregleringar				0,0	0,0	0,0
Derivatskulder		3,7	0,2		3,9	3,9
Skulder till leverantörer	**23**			693,3	693,3	693,3
Finansiella skulder totalt		**27,7**	**0,2**	**875,1**	**903,0**	**923,5**

Hierarki för verkligt värde

Mn €	Not	Gängse värde 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar värderade till verkligt värde					
Långfristiga finansiella tillgångar	**15**				
Aktier och andelar		3,7			3,7
Övriga kortfristiga räntefria fordringar	**18**				
Derivattillgångar		0,4		0,4	
Kortfristiga räntebärande fordringar	**19**				
Lånefordringar		5,0		5,0	
Totalt		**9,1**	**0,0**	**5,4**	**3,7**
Skulder värderade till verkligt värde					
Räntefria kortfristiga skulder	**23**				
Derivatskulder		0,4		0,4	
Totalt		**0,4**	**0,0**	**0,4**	**0,0**

Den nivå i hierarkin för verkliga värden där värderingen till verkligt värde kategoriseras i sin helhet har bestämts med grund i den lägsta nivå indata som är signifikant för värderingen till verkligt värde i sin helhet. Bedömningen av indatas signifikans har gjorts med beaktande av värderingen till verkligt värde i sin helhet. Tidpunkterna för överföring mellan nivåerna i hierarkin för verkliga värden fastställs enligt slutet av rapporteringsperioden.

Verkliga värden på nivå 1 i hierarkin bygger på noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder.

Verkliga värden för instrument på nivå 2 bygger i betydande grad på andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt eller indirekt. Vid fastställande av verkligt värde för dessa instrument använder koncernen allmänt godkända värderingsmodeller vars indata i betydande grad bygger på observerbara marknadsdata.

Verkliga värden för instrument på nivå 3 bygger på indata för tillgången eller skulden i fråga, som inte bygger på observerbara marknadsdata.

Andelarna i Finlands Kreditandelslag är presenterad på nivå 3 på grund av den inexakta uppskattningen av det verkliga värdet. Andelarnas verkliga värde 2,0 miljoner (2018: 1,5 miljoner) är grundat på Finlands Kreditandelslags preliminära plan för utdelning. Utom de ovan nämnda finns på nivå 3 icke noterade aktier 1,7 miljoner (2018: 1,8 miljoner), vars verkliga värde inte kan bestämmas.

Förändringar i nivå 3 som återkommande värderas till verkliga värde i balansräkning

Mn €	2019
Ingående saldo 1.1	3,3
Inköp	0,1
Försäljningar	-0,2
Nedskrivningar i resultaträkningen	0,0
Ändringar i verkligt värde upptagna i resultaträkningen	0,5

Mn €	Not	Gängse värde 2018	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Tillgångar värderade till verkligt värde					
Långfristiga finansiella tillgångar	**15**				
Aktier och andelar		3,3			3,3
Lånefordringar		36,4		36,4	
Räntefria lånefordringar		2,2		2,2	
Övriga kortfristiga räntefria fordringar	**18**				
Lånefordringar		83,5		83,5	
Derivattillgångar		2,9	2,8	0,1	
Totalt		**128,4**	**2,8**	**122,2**	**3,3**
Skulder värderade till verkligt värde					
Räntepliktiga långfristiga skulder	**22**				
Finansieringsleasingskulder		147,8		147,8	
Räntefria långfristiga skulder	**23**				
Kassaräkningsservice		33,4		33,4	
Övriga räntefria skulder		0,4		0,4	
Räntepliktiga kortfristiga skulder	**22**				
Räntepliktiga lån från andra		24,0		24,0	
Finansieringsleasingskulder		20,6		20,6	
Räntefria kortfristiga skulder	**23**				
Derivatskulder		3,9	2,8	1,1	
Totalt		**230,2**	**2,8**	**227,3**	**0,0**

Förändringar i nivå 3 som återkommande värderas till verkliga värde i balansräkning

Mn €	2018
Ingående saldo 1.1	3,3
Inköp	0,1
Försäljningar	0,0
Nedskrivningar i resultaträkningen	-0,1
Ändringar i verkligt värde upptagna i resultaträkningen	0,0

25. Reserveringar

Mn €	Förlustiga hyresavtaler	Underhålls-reaserveringar för hyrda lokaler	Övriga reserveringar	Totalt
Reserveringar 1.1.2019	6,7	0,6	0,0	7,4
Utnyttjade reserveringar	-0,3	-0,2	0,1	-0,4
Reserveringar 31.12.2019	**6,5**	**0,4**	**0,1**	**7,0**
Fördelning av reserveringar				
Långfristig	6,4			
Kortfristig	0,6			

Ökning av övriga reserveringar består huvudsakligen av omstruktureringar i närområdens fastighetsverksamhet.

Mn €	Förlustiga hyresavtaler	Underhålls-reaserveringar för hyrda lokaler	Övriga reserveringar	Totalt
Reserveringar 1.1.2018	13,5	0,6	11,3	25,4
Ökning av reserveringar	0,0			0,0
Utnyttjade reserveringar	-6,8		-11,2	-18,0
Återföring av outnyttjade reserveringar			-0,1	-0,1
Reserveringar 31.12.2018	**6,7**	**0,6**	**0,0**	**7,4**
Fördelning av reserveringar				
Långfristig	6,8			
Kortfristig	0,6			

26. Övriga hyreskontrakt

Koncernen som hyresgivare
Minimihyror som skall betalas för icke uppsägningsbara hyreskontrakt:

Mn €	2019	2018
Inom ett år	8,2	9,1
Efter mer än ett år men inom högst fem år	26,8	7,8
Efter mer än fem år	21,7	4,8
Totalt	**56,7**	**21,7**

27. Hantering av finansiella risker och prisrisker för tillgångar

Finansiering och hantering av finansiella risker är koncentrerade till SOK:s finansieringsenhet. Koncernen följer den Ekonomi- och finansieringspolicy samt de riskhanteringsanvisningar som SOK:s styrelse har fastställt. I dessa fastställs principerna för hanteringen av finansiella risker och de högsta tillåtna beloppen för de finansiella riskerna. Dessutom har numeriska mål ställts för olika delområden av finansieringen. Med hjälp av målen eftersträvas att en tillräcklig, balanserad och förmånlig finansiering säkerställs under alla förhållanden.

Derivat används i huvudsak för att skydda koncernen mot finansiella risker. I andra syften än för säkringsändamål bedrivs handeln med derivat endast inom de gränser för risklimiter som SOK:s styrelse har godkänt.

Öppen derivatposition Mn €	Värden på underliggande tillgångar 2019	Värden på underliggande tillgångar 2018	Gängse värde 2019	Gängse värde 2018
Kontrakt på vilka säkringsredovisning enligt IFRS 9 tillämpas	23,9	23,9	0,4	0,4
Valutaterminer	23,9	23,9	0,4	0,4
Säkringskontrakt på vilka säkringsredovisning inte tillämpas	23,8	23,8	0,2	0,2
Valutaterminer	19,6	19,6	0,2	0,2
Elderivat	4,2	4,2	0,0	0,0

Samtliga derivatkontrakt förfaller 2019.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är en risk för att de likvida medlen och outnyttjade lånelimiter i SOK och dess dotterbolag inte är tillräckliga för operativa ändamål eller att organiseringen av den likviditet som behövs medför höga tilläggskostnader.

SOK-koncernens likviditetsrisk hanteras genom att hålla kassareserven på en nivå som tryggar koncernens likviditet även i oförutsedda situationer. Likviditetsrisken kan realiseras i situationer där SOK får oförväntade och omedelbara betalningsförpliktelser eller då betalningen av SOK:s fordringar fördröjs t.ex. på grund av störningar i datasystem.

I kassareserven beaktas och i den inräknas de likvida eftermarknadsdugliga medlen samt sådana disponibla medel på bankkonton i hemlandet eller utomlands som är tillgängliga samma dag. Utöver disponibla medel beaktas också outnyttjade kontolimiter. Målstorleken för kassareserven är etthundra miljoner euro.

En minimering av likviditets- och återfinansieringsriskerna eftersträvas dessutom med hjälp av en balanserad maturitetsfördelning för lån.

SOK-koncernen har avtalat om kommitterade kreditlimiter på 100 miljoner euro (2018: 100 miljoner euro). Ingen säkerhet har lämnats för kreditlimiterna. 70 miljoner av kreditlimiterna förfaller år 2021, 30 miljooner av kreditlimiterna förfaller 2022. Kommitterade kreditlimiter utnyttjades inte år 2019 eller 2018. I bokföringen behandlas ett lån ur den långfristiga limiten som en långfristig skuld.

I villkoren för SOK:s finansiella limiter ingår kovenanter. I alla finansiella limitavtal har soliditeten och nyckeltalet rörelsemarginal/nettoränta använts som ekonomiska kovenanter utan hyreskulder. Dessutom det maximala beloppet för hyreskuld är begränsat. Inga brott mot kovenantvillkoren har förekommit under räkenskapsperioden.

SOK-koncernen tillämpar dessutom 57 miljoner inte-kommitterad financieringslimit och ett företagscertifikatprogram på 250 miljoner euro. Av detta belopp utnyttjades i genomsnitt 6,3 (2018: 14,6) miljoner euro.

Maturitetsanalys av SOK-koncernens finansiella skulders och derivatavtals avtalsbaserade kassaflöden

Mn €	**Not**	**Bokförings-värde 2019**	**Kassaflöden på basis av avtal** [1]	**På an-fordran**	**under 3 mån**	**3-12 mån**	**1-2 år**	**2-5 år**	**över 5 år**
Finansiella skulder, som inte är derivat									
Räntepliktiga långfristiga skulder	22								
Skulder till leverantörer									
Räntepliktiga lån från finansinstitutioner									
Leasingskulder		1 077,3	1 261,1				158,3	404,7	698,1
Räntefria långfristiga skulder	23								
Kassaräkningsservice		32,3	32,3	32,3					
Ovriga räntefria skulder		0,5	0,5				0,5		
Räntepliktiga kortfristiga skulder	22								
Räntepliktiga lån från andra									
Leasingskulder		120,5	128,0		32,2	95,8			
Skulder till leverantörer	23	726,5	726,5		726,4	0,1	0,0		
Ansvar utanför balansräkningen	0								
Garantiansvars nominella värde		169,9	169,9	169,9					
Finansiella skulder, som inte är derivat totalt		**2 127,1**	**2 318,3**	**202,3**	**758,5**	**95,9**	**158,8**	**404,7**	**698,1**
Derivatskulder	22, 26								
Derivat som ingår i säkringsredovisning		0,2							
Valutaderivat		0,2	-0,1		-0,1	0,0			
Räntederivat									
Derivattillgångar	20, 22								
Derivat som ingår i säkringsredovisning		0,3	0,4		0,3	0,1			
Valutaderivat		0,1	0,5		0,4	0,1			
Räntederivat									
Nettoderivatskulder totalt		**0,0**	**-1,1**	**0,0**	**-0,9**	**-0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totalt		**2127,1**	**2 317,3**	**202,3**	**757,6**	**95,7**	**158,8**	**404,7**	**698,1**

1) finansiella skulder, kostnad + /finansiella tillgångar, intäkt +

Tabellen visar alla instrument som var giltiga 31.12.2019 samt de kapital och räntor som följer av avtalen om instrument. Poster i främmande valuta är konverterade till euro enligt bokslutsdagens ECB valutakurser. Räntebetalningar för finansiella skulder med rörlig ränta är fastställda enligt bokslutsdagens avkastningskurva. Finansiella skulder vilkas återbetalning kan anfordras före förfallodagen är angivna enligt den period då återbetalningen tidigast är möjlig.

För derivat visas i tabellen respektive avtals nettokassaflöden. För ränteswapkontrakt visas respektive avtals nettokassaflöden. Kommande kassaflöden med rörlig ränta är fastställda enligt bokslutsdagens noteringar.

Mn €	Not	Bokförings-värde 2018	Kassaflöden på basis av avtal [1]	På an-fordran	under 3 mån	3-12 mån	1-2 år	2-5 år	över 5 år
Finansiella skulder, som inte är derivat									
Räntepliktiga långfristiga skulder	22								
Leasingskulder		133,6	181,2				18,8	40,3	122,1
Räntefria långfristiga skulder	23								
Kassaräkningsservice		33,4	33,4	33,4					
Ovriga räntefria skulder		0,4	0,4				0,4		
Räntepliktiga kortfristiga skulder	22								
Räntepliktiga lån från andra		24,0	24,0		24,0	0,0			
Leasingskulder		14,3	20,6		5,4	15,2			
Skulder till leverantörer	23	693,3	693,3		690,9	2,4	0,0		
Ansvar utanför balansräkningen									
Garantiansvars nominella värde		148,4	148,4	148,4					
Finansiella skulder, som inte är derivat totalt		**1 069,0**	**1 122,9**	**203,4**	**720,3**	**17,6**	**19,2**	**40,3**	**122,1**
Derivatskulder	19, 22								
Derivat som ingår i säkringsredovisning		0,2	-0,1		0,0	-0,1			
Valutaderivat		0,0	-0,1		0,0	-0,1			
Råvaruderivat		2,8	0,2		0,0	0,2			
Derivattillgångar	19								
Derivat som ingår i säkringsredovisning		0,3	0,6		0,4	0,1			
Valutaderivat		0,2	0,8		0,7	0,1			
Råvaruderivat		2,8	0,2		0,0	0,2			
Nettoderivatskulder totalt		**-0,3**	**-1,5**	**0,0**	**-1,1**	**-0,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Totalt		**1 068,7**	**1 121,4**	**203,4**	**719,2**	**17,3**	**19,2**	**40,3**	**122,1**

1) finansiella skulder, kostnad + /finansiella tillgångar, intäkt +

Kreditrisk

Kreditrisk är risken för att avtalets motpart försummar sin betalningsskyldighet gentemot SOK-koncernen eller att en förändring i motpartens kreditvärdighet påverkar marknadsvärdet på de finansiella instrument parten emitterat. En kreditrisk uppstår vid den tidpunkt då en transaktion genomförs eller beslutas, eller ett avtal ingås eller beslut fattas om ett avtal och denna transaktion eller detta avtal innehåller en risk för att SOK-koncernens fordringar eventuellt inte betalas.

Majoriteten av kreditrisken för SOK-koncernen anknyter till finansmarknadsavtal och kundfordringar. SOK-koncernen placerar likviditeten på penning- och valutamarknaden med god avkastning, men så att onödiga risker undviks.

Placeringsverksamhet och derivathandel bedrivs endast med motparter som är godkända av SOK:s styrelse inom den limit som styrelsen har godkänt.

Hanteringen av kreditriskerna i anslutning till den kommersiella verksamheten är en del av affärsenheternas verksamhet.

Kreditriskernas maximala belopp för finansiella tillgångar

Mn €	**2019**	**2018**
Långfristiga finansiella tillgångar		
Lånefordringar	30,6	30,6
Räntefria lånefordringar	2,6	2,3
Kundfordringar	0,0	0,0
Kundfordringar och övriga kortfristiga räntefria fordringar		
Kundfordringar	522,9	530,4
Ovriga räntefria fordringar	48,2	83,9
Finansiella posters resultatregleringar	0,3	1,9
Derivattillgångar	0,4	2,9
Likvida medel	161,4	172,6
Ansvarsförbindelser som står utanför balansräkningen		
Borgensansvarens nominella värde	169,9	148,4
Totalt	**936,3**	**973,0**

Derivattillgångarna består av i bokföringen ingående positiva marknadsvärden för avtalen.

De borgensförbindelser som ökar koncernens kreditrisker bekrivs i not 33. Borgensansvar ingår i garantier vilkas realisering inte är sannolik och som har beviljats för företag i S-gruppen.

Poster som reducerar kreditrisken

SOK-koncernen har mottagit realsäkerheter till ett värde av 0,0 miljoner euro (2018: 0,0 miljoner euro) och bankgarantier 0,0 miljoner euro som motsäkerhet för de garantier, som har överlåtits på handelslagens vägnar.

SOK-koncernen har minskat kreditriskerna för kundfordringarna genom kreditförsäkringar. Värdet av de försäkrade kundfordringarna har varit 8,8 miljoner euro för vilka den maximala ersättningen per försäkringsperiod är 4,0 miljoner euro.

Förväntade kreditförluster på fordringar

Mn €	**2019**	**2018**
Ingående saldo 1.1.	1,1	-
Förändringar under räkenskapsperioden	1,0	1,1
Utgående saldo 31.12.	2,1	1,1

Förväntade kreditförluster på fordringar enligt IFRS 9 redovisas i försäljnings- och lånefordringar och emitterade garantier. De förväntade kreditförlusterna på kundfordringar baseras på faktiska kreditförluster och på de utestående fordringarna vid balansdagen och den beräknade sannolikheten för kreditförluster. För övriga poster baseras förväntade kreditförluster på motparternas kreditbetyg och sannolikheten för kreditförluster i värderingarna. Motparter till bankkonton och kortfristiga bankinlåning inkluderar inte förväntad kreditrisk på grundval av kreditbetyg. Förväntade kreditförluster på långfristiga fordringar har beräknats med sannolikheten för kreditförluster under de närmaste 12 månaderna, eftersom kreditrisken inte har ökat avsevärt sedan den ursprungliga frågan. Förväntade kreditförluster på penningmarknadsinvesteringar beräknas med 6 månaders kreditriskfaktorer eftersom nuvarande kontrakt förfaller under denna period.

Åldersanalys av låne- och kundfordringar Mn €	Not	2019	Av vilka sådana som inte minskat i värde eller förfallit på bokslutsdagen	Av vilka sådana som på bokslutsdagen inte minskat i värde men som förfallit i följande perioder			Under räkenskapsåret upptagna nedskrivningar
				1-30 dagar	31 - 90 dagar	över 90 dagar	
Lånefordringar							
förfaller senare än efter ett år	17	33,1	33,1				
Kundfordringar							
förfaller inom ett år	20	522,9	521,1	1,8	0,1	0,0	
Totalt		556,0	554,2	1,8	0,1	0,0	

Avstämningskalkyl för kreditförlustkonton Mn €	2019	2018
Realiserade kreditförluster	0,2	0,9
Återförda kreditförluster	-0,2	-0,2
Under räkenskapsperioden bokförda nedskrivningar		
Utgående saldo 31.12	0,1	0,7

Åldersanalys av låne- och kundfordringar Mn €	Not	2018	Av vilka sådana som inte minskat i värde eller förfallit på bokslutsdagen	Av vilka sådana som på bokslutsdagen inte minskat i värde men som förfallit i följande perioder			Under räkenskapsåret upptagna nedskrivningar
				1-30 dagar	31 - 90 dagar	över 90 dagar	
Lånefordringar							
förfaller senare än efter ett år	17	32,9	32,9				
Kundfordringar							
förfaller inom ett år	20	530,4	526,4	3,7	0,2	0,1	
förfaller senare än efter ett år	17	0,0	0,0				
Totalt		563,3	559,3	3,7	0,2	0,1	

Avstämningskalkyl för kreditförlustkonton Mn €	2019	2018
Realiserade kreditförluster	0,9	0,8
Återförda kreditförluster	-0,2	-0,2
Under räkenskapsperioden bokförda nedskrivningar		
Utgående saldo 31.12	0,7	0,7

Kvalitetsanalys av fordringsbevis		2019		2018	
Mn €	**Not**	**Värde**	**Andel av fordringar**	**Värde**	**Andel av fordringar**
Lån med seniorvillkor	19	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Lån med juniorvillkor	15	20,0	100,0 %	20,0	100,0 %
Totalt		**20,0**	**100,0 %**	**20,0**	**100,0 %**
Fordringsbevis per kreditvärdighetsklass					
AA-	19	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
Oklassificerad, S-Banken	15	20,0	100,0 %	20,0	100,0 %
Totalt		**20,0**	**100,0 %**	**20,0**	**100,0 %**

Riskkoncentrationer

Geografisk fördelning av fordringar 2019 Mn €	Finland	Norden	Övriga EU-länder	Övriga länder
Lånefordringar	32,4		0,1	0,7
Kundfordringar	518,1	0,4	3,1	1,3
Ovriga räntefria fordringar	48,2			
Likvida medel	109,7	22,7	26,0	3,0
Övriga poster	0,7			
Totalt	**709,0**	**23,1**	**29,2**	**5,0**
Geografisk fördelning av fordringar 2018				
Lånefordringar	32,1		0,1	0,7
Kundfordringar	525,0	0,7	3,5	1,2
Ovriga räntefria fordringar	83,9			
Likvida medel	148,0	3,4	9,5	11,7
Övriga poster	0,7			
Totalt	**789,7**	**4,1**	**13,0**	**13,7**

I tabellerna behandlas endast kreditkoncentrationer för SOK-koncernens externa poster.

Kvittning av finansiella skulder och finansiella tillgångas 2019

SOK-koncernen har inte nettat sina finansiella tillgångar och finansiella skulder. En del av derivatavtalen omfattas dock av ett avtal enligt vilket derivaten kan nettas i en konkurssituation.

Derivatkontrakt Mn €	Redovisade finansiella tillgångar	Redovisade finansiella skulder	Nettovärde
2019	0,4	-0,4	0,0
2018	0,5	-0,1	0,5

Ränterisk

Ränterisk avser den osäkerhet i SOK-koncernens kassaflöde, resultat och balansräkning som orsakas av förändringar i marknadsräntorna. Ränterisken är i princip minimerad när den genomsnittliga räntebindningstiden för SOK-koncernens räntepliktiga poster neutraliserar känsligheten i den operativa verksamheten för förändringar i räntenivån.

Målet för SOK-koncernen vid hanteringen av ränterisken är att sänka eller eliminera de negativa effekterna av marknadsräntеförändringar på koncernens kassaflöden, resultat och balansräkning, men med beaktande av kostnaderna för säkringen.

Vid mätningen av SOK-koncernens ränterisk beaktas endast räntebelagda poster utanför koncernen, inbegripet bland annat utlåning, inlåning och derivat. Ränterisken uppdelas i ränteflödenas volatilitet som beror på förändringar i marknadsräntenivåerna (ränteflödesrisk) och känslighet av nuvärdet på den räntebelagda nettopositionen (prisrisk). Ränteriskerna med olika valutor nettas inte med varandra.

Målet är att en lineär förändring av marknadsräntenivån med en procentenhet inte ska medföra en ökning i de finansiella nettokostnaderna, som i euro motsvarar ett belopp som utgör mer än en procent av det planerade driftsbidraget per år. Ränteriskpositionen följs upp under en planeringsperiod av fem år och målet för mätaren ovan ska uppfyllas de tre första åren under planeringsperioden. Om de planerade tillgångarna med rörlig ränta överstiger skulderna med rörlig ränta (inkl. räntederivaten), behövs ingen säkring mot nedgång i marknadsräntan vid ränteflödesrisken under den aktuella perioden.

I SOK-koncernen realiseras ränteprisrisken i resultatet till den del det gäller finansiella instrument som värderas till verkligt värde via resultatet, med andra ord räntederivat. Ränteprisrisken, som påverkar det egna kapitalet, ingår i placeringar tillgängliga för försäljning, som värderas till verkligt värde via posterna i rapporten över totalresultat.

Räntekänslighetsanalys

Tabellen visar räntekänsligheten för SOK-koncernens räntepliktiga nettoskulder samt för derivatfordringar och -skulder. Som känslighet visas hur en procentenhets förändring i räntenivån inverkar på SOK-koncernens resultaträkning och eget kapital på bokslutsdagen. Övriga variabler antas vara oförändrade.

Inverkan på resultaträkningen och det egna kapitalet anges utan skatteeffekt.

				Inverkan på resultaträkning		Inverkan på eget kapital	
2019 Mn €	**Not**	**Riskutsatt position**	**Duration**	**1 proc.enh. ökning**	**1 proc.enh. minskning**	**1 proc.enh. ökning**	**1 proc.enh. minskning**
Räntebärande fordringar	17, 21						
EUR		211,1	0,1	1,2	-1,0		
USD		1,5	0,1	0,0	0,0		
RUB		0,3	0,1	0,0	0,0		
Övriga valutor		0,6	1,5	0,1	-0,1		
Derivattillgångar och -skulder	20, 26						
EUR		-52,6	0,3	-0,2	0,2	0,0	0,0
USD		56,9	0,2	0,1	-0,1		
RUB		0,0	0,0	0,0	0,0		
Övriga valutor		-3,9	-0,3	-0,1	0,1		
Räntepliktiga skulder	22						
EUR		0,0	0,0	0,0	0,0		
Totalt		**211,5**		**1,1**	**-0,9**	**0,0**	**0,0**

Som räntekänslighet för derivattillgångar och -skulder anges inverkan av en procentenhets ränteförändring på derivatets verkliga värde. Som räntekänslighet för övriga räntepliktiga fordringar och skulder anges inverkan av en procentenhets ränteförändring på ränteflödena under följande 12 månadersperiod. I beräkningen har balansvärdet antagits vara oförändrat under följande 12 månader.

Som duration anges tiden till nästa omvärdering i år.

				Inverkan på resultaträkning		Inverkan på eget kapital	
2018 Mn €	**Not**	**Riskutsatt position**	**Duration**	**1 proc.enh. ökning**	**1 proc.enh. minskning**	**1 proc.enh. ökning**	**1 proc.enh. minskning**
Räntebärande fordringar	15, 19						
EUR		162,4	0,1	0,9	-0,6		
USD		4,0	0,1	0,0	0,0		
RUB		9,0	0,1	0,1	-0,1		
Övriga valutor		0,8	0,2	0,0	0,0		
Derivattillgångar och -skulder	19, 22						
EUR		-49,1	0,2	0,1	-0,1	0,0	0,0
USD		42,5	0,2	-0,1	0,1		
RUB		0,0	0,0	0,0	0,0		
Övriga valutor		5,8	0,1	0,0	0,0		
Räntepliktiga skulder	22						
EUR		1,5	0,0	0,0	0,0		
Totalt		**163,1**		**0,9**	**-0,6**	**0,0**	**0,0**

Valutarisk

SOK-koncernens omsättning genereras fortfarande i huvudsak i Finland.

Valutarisk avser den osäkerhet i SOK-koncernens kassaflöde, resultat och balansräkning som orsakas av förändringar i valutakurserna. Storleken på valutarisken för SOK och dess dotterbolag granskas per valuta. Målsättningen är att minimera den osäkerhet som orsakas av valutarisken vid en öppen position, men med beaktande av säkringens kostnader.

SOK Rahoitus svarar centralt för hanteringen av valutarisken inom SOK-koncernen. SOK-koncernens valutarisk följs upp via ett ALM-redovisningsställe som beskriver hela koncernens valutarisk. ALM-positionens risk får inte överstiga två miljoner euro vid en tio procents förändring av valutakursen. Den enhet inom SOK eller det dotterbolag som ingår ett avtal ansvarar för transaktionsriskerna. Betydande transaktionsrisker säkras i regel med derivat.

Dotterbolagens valutarisk reduceras genom att bolagens verksamhet finansieras i den valuta som används vid verksamheten samt med hjälp av derivat. Translationsrisken i anslutning till finansieringen av eget kapital placerat i utländska dotterbolag minskas genom att säkra kapitalen för de fall då en 20 procents kursändring orsakar över 0,6 procentenheters försämring av SOK-koncernens soliditetsgrad. Skuldfinansiering som har investerat i utländska dotterbolag säkras mot valutarisk endast i den utsträckning som företagen planerar att återbetala den på mindre än fyra år.

Valutakänslighetsanalys

I känslighetsanalysen för valuta visas vilken inverkan en förstärkning eller försvagning på 10 % i respektive valuta gentemot andra valutor skulle ha på koncernens resultat eller eget kapital. Övriga variabler antas vara oförändrade.

Beräkningen innefattar det egna kapitalet i SOK:s utländska dotterbolag, som efter omräkning i euro påverkar det egna kapitalet. Inverkan på resultaträkningen och det egna kapitalet anges utan skatteeffekt.

2019 Mn €	Riskutsatt position	Inverkan på resultaträkning Euron förstärks med 10 %	 Euron försvagas med 10 %
USD	21,6	-2,2	2,2
RUB	-6,2	0,6	-0,6
Övriga valutor	6,6	-0,7	0,7
Totalt	**22,1**	**-2,2**	**2,2**

2019 Mn €	Riskutsatt position	Inverkan på eget kapital Euron förstärks med 10 %	 Euron försvagas med 10 %
RUB	36,6	-3,7	3,7
USD	37,0	-3,7	3,7
Totalt	**73,6**	**-7,4**	**7,4**

2018 Mn €	Riskutsatt position	Inverkan på resultaträkning Euron förstärks med 10 %	 Euron försvagas med 10 %
USD	16,8	-1,7	1,7
RUB	-4,5	0,5	-0,5
Övriga valutor	2,2	-0,2	0,2
Totalt	**14,5**	**-1,5**	**1,5**

2018 Mn €	Riskutsatt position	Inverkan på eget kapital Euron förstärks med 10 %	 Euron försvagas med 10 %
RUB	36,7	-3,7	3,7
USD	23,9	-2,4	2,4
Totalt	**60,6**	**-6,1**	**6,1**

Ränteflödesrisk och säkringsredovisning

I SOK-koncernen tillämpas säkringsredovisning på derivat som skyddar mycket sannolika kommande inköp. Säkringsredovisningsmodell som används är säkring av kassaflödet. Säkringsredovisningen har som syfte att skydda inköp i valuta mot valutarisker.

Säkringsredovisning tillämpas på sådana derivat som är effektiva avseende risken som ska säkras och som uppfyller villkoren för säkringsredovisning i standarden IFRS9. Som säkringsinstrument har använts valutaterminer. Säkringsrelationen mellan det säkrande derivatet och föremålet för säkringen samt målsättningen för riskhanteringen anknuten till säkringen dokumenteras då säkringen inleddes.

Säkringens effektivitet värderas i början av säkringsförhållandet och under säkringsperioden så att säkringen blir mycket effektiv under hela säkringsperioden.

Den effektiva andelen av säkringen upptas i fonden för verkligt värde.

Verkliga värden för elderivat som utgör säkringsinstrument

Mn €	**2019**	**2018**
Derivatskulder		
Valutaterminer	0,2	0,0
Totalt	0,2	0,0
Derivatskulder		
Valutaterminer	0,3	0,4
Totalt	**0,3**	**0,4**
Ändringar som upptas i koncernens eget kapital för säkring av kassaflödet		
Ingående saldo 1.1	0,0	-0,6
Vinster och förluster vid värdering av verkligt värde	-0,2	0,2
Belopp som ingår i resultaträkningen	-0,2	0,6
Utgående saldo 31.12	**-0,4**	**0,2**

Poster upptagna i eget kapital anges utan skatteeffekt.

Värdeförändringar upptagna i eget kapital upptas i resultaträkningen under den period då de säkrade kassaflödena upptas i resultaträkningen, derivatet förfaller eller förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre uppfylls.

28. Transaktioner med närstående

I SOK-koncernens närmaste krets ingår dotterföretagen, intresseföretagen, joint ventures, koncernchefen och hans ställföreträdare, SOK:s koncernledningsgrupp, SOK:s styrelse och förvaltningsråd samt deras närmaste familjemedlemmar. I SOK-koncernen upprätthålls ett register över närstående. Regionhandelslagen tillhör inte SOK-koncernens närstående enligt definitionen i IAS standarden 24, Upplysningar om närstående.

Betalade ledningens anställningsförmåner

Mn €	**2019**	**2018**
Koncernchefens och SOK:s koncernledningsgruppens löner och arvoden	3,4	3,4
SOK:s styrelses och förvaltningsrådets löner och arvoden	0,5	0,4
Koncernchefens och SOK:s koncernledningsgruppens ytterligare pensionskostnader	0,9	0,8
Totalt	**4,7**	**4,6**

Ledningens pensionsåtaganden: SOK:s koncernchef, de medlemmar av styrelsen som är i ett anställningsförhållande och koncernledningsgruppen samt övrig ledning, som uppfyller kriterierna för pensionspolitiken, har rätt till ytterligare pensionsförsäkring, där pensionsåldern är 60-63 år.

Närståendelån till dotterföretag, intressebolag samt joint ventures har beviljats för finansiering av normal affärsverksamhet. Inga lån hade beviljats år 2018-2019 till den ledning som ingår i SOK-koncernens närmaste krets. Inga villkorade poster eller andra förbindelser för nyckelpersoners räkning fanns. Personer ingående i ledningen inklusive den närmaste kretsen har inga väsentliga affärsförbindelser med SOK-koncernen.

Mellanhavanden och utestående saldon med intressebolag och joint ventures:

Mn €	**2019**	**2018**
Försäljingar	17,0	23,6
Inköp	36,7	389,7
Finansiella intäkter och kostnader	1,4	0,6
Kundfordringar och övriga fordringar	0,8	1,5
Lånefordringar	25,0	20,0
Leverantörsskulder och övriga skulder	0,1	10,6

29. Ansvarsförbindelser

Mn €	2019	2018
Övriga ställda säkerheter		
Panter	0,1	0,1
Inteckningar	0,8	0,7
Borgen	2,5	2,5
Totalt	**3,4**	**3,3**
Säkerheter ställda för andras skulder		
Borgenansvar för joint ventures skulder	145,4	120,1
Totalt	**145,4**	**120,1**
Övriga säkerheter för andras skulder		
Panter för joint ventures skulder	0,5	
Panter för joint ventures skulder	0,0	
Borgenansvar för joint ventures skulder	20,7	25,8
Totalt	**21,1**	**25,8**
Övrika ansvarsförbindelser		
Rembursförbindelser	0,1	0,2

Ställda borgen består i huvudsak av borgen för lån och övriga ansvarsförbindelser på 116,5 miljoner euro (95,9 mn euro 31.12.2018) som ställts för joint venture North Eurpean Oil Trade Oy:s räkning och av borgen för lån på 50,0 miljoner euro (50,0 mn euro 31.12.2018) som ställts för joint venture Kauppakeskus Mylly Oy:s räkning.

Övriga ekonomiska ansvarsförbindelser:

Koncernen är skyldig att granska de mervärdesskatteavdrag som har gjorts för fastighetsinvesteringar om den skattepliktiga användningen av en fastighet minskar under granskningsperioden. Ansvarsförbindelsens högsta belopp är 9,4miljoner euro (8,7 miljoner euro 31.12.2018).

Övriga motförbindelser:

Förbindelser enligt delägaravtalet att svara för S-Voima Oy:s förbindelser och finansiera dess verksamhet

Delägarna svarar för S-Voima Oy:s förbindelser enligt den så kallade Mankala-principen. Enligt denna princip fastställs SOK:s ansvar för S-Voimas kostnader (inkl. amorteringar och räntor på lån samt avskrivningar) gällande marknadsel enligt den energi som delägaren förbrukar, gällande vindkraft- och kärnkraft i proportion till de aktieserier delägaren äger (fortsatt finansiering av kärnkraft upphörde 2012) och gällande solkraft enligt de solkraftverk som finns på delägarens fastigheter.

Dessutom har SOK förbundit sig att bevilja finansiering i form av främmande kapital. SOK:s på beslut tagna före bokslutet grundade ansvar för den kvarstående andelen av finansieringen i form av främmande kapital är följande: villkorligt kapitallån till North European Oil Trade Oy 5,0 miljoner euro (5,0 miljoner euro 31.12.2018)

30. Dotter- och intressebolag

SOK-koncernens och SOK:s aktieinnehav 31.12.2019	Land	SOK-koncernens ägar-andel %	SOK-koncernens röst-andel %	SOK:s ägar-andel %
Koncernbolag				
Kommersiella				
AS Sokotel	Estland	100	100	
Inex Partners Oy	Finland	100	100	100
Inex Export Oy	Finland	100	100	100
Jollas-Opisto Oy	Finland	100	100	100
Meira Nova Oy	Finland	100	100	100
OOO Itis 2	Ryssland	100	100	
OOO SOK Service Center RUS	Ryssland	100	100	
OOO Otel Plus	Ryssland	100	100	
OOO Prisma	Ryssland	100	100	
OOO Sokotel	Ryssland	100	100	
Prisma Peremarket AS	Estland	100	100	
Reila Palvelut Oy	Finland	100	100	100
SOK-Liiketoiminta Oy	Finland	100	100	100
Sokotel Oy	Finland	100	100	100
SOK Fund Management Oy	Finland	100	100	100
SOK Real Estate Int Oy	Finland	100	100	
SOK Retail Int Oy	Lettland	100	100	99
S-Business Oy	Finland	100	100	
S-Yrityspalvelu Oy	Finland	100	100	100
20 st.	Finland	100	100	100
Fastighetsbolag 23 st.				
Konsernbolag totalt 43 st.				
Joint ventures				
Kauppakeskus Mylly Oy	Finland	50	50	50
Kiinteistö Oy Kuloisten Kauppakeskus	Finland	50	50	
North European Oil Trade Oy	Finland	51	50,8*	51
* På grund av det på aktionärsavtalet baserade delade bestämmande inflytan-det behandlas bolaget med kapitalandelsmetoden som ett samföretag.				
Joint ventures totalt 3 st.				
Intressebolag				
Asunto Oy Kauniaisten Kirkkomäki	Finland	39	39	39
Coop Trading A/S	Danmark	25	25	25
Finnfrost Oy	Finland	50	50	
Keskuskorttelin Huolto Oy	Finland	32	32	32
S-Pankki Oy	Finland	38	38	38
S-Asiakaspalvelu Oy	Finland	38	38	
FIM Pääomarahastot	Finland	38	19	
FIM Kiinteistö Oy	Finland	30	15	
FIM varainhoito Oy	Finland	38	19	
FIM Vaikuttavuussijoitukset	Finland	38	19	
Intressebolag totalt 10 st.				
Intressebolag totalt 10 st.				

31. Händelser efter bokslutsdagen

Inga viktiga händelser inträffat i koncernen efter bokslutsdagen.

Nyckeltal för SOK-koncernen 2015-2019

Kvarvarande verksamheter för SOK-koncernen	IFRS 2019	IFRS 2018	IFRS 2017	IFRS 2016	IFRS 2015
Omsättning, mn €	**7 496,6**	**7 303,5**	**7 063,6**	7 074,0	7 038,4
Rörelsevinst, mn €	**102,2**	**60,7**	**5,9**	27,0	11,1
i % av omsättningen	**1,4**	**0,8**	**0,1**	0,4	0,2
Resultat före skatter, mn €	**67,2**	**55,4**	**5,0**	22,8	9,4
i % av omsättningen	**0,9**	**0,8**	**0,1**	0,3	0,1
SOK-koncernen *)					
Avkastning på eget kapital, %	**9,9**	**7,5**	**0,3**	1,8	0,1
Avkastning på sysselsatt kapital, %	**8,0**	**7,9**	**1,7**	3,5	2,5
Soliditet, %	**24,0**	**38,4**	**36,5**	37,0	37,0
Gearing, %	**146,6**	**-0,1**	**11,8**	5,7	-12,9
Genomsnittliga personalstyrka under räkenskaps-perioden, omvandlad till antal heltidsanställda	**5 974**	**5 474**	**5 411**	5 849	7 778
Räntefria skulder, mn €	**933,4**	**874,6**	**877,8**	873,2	847,3

* I nyckeltalen ingår såväl avvecklade som fortsättande verksamheter

FORMLER FÖR UTRÄKNING AV NYCKELTALEN

Avkastning på eget kapital, % = = $\frac{\text{Resultat efter finansiella poster - skatter}}{\text{Eget kapital, årsmedeltal}}$ x 100 %

Avkastning på sysselsatt kapital, % = = $\frac{\text{Resultat efter finansiella poster + räntekostnader och övriga finansiella kostnader}}{\text{Balansomslutning - ickeräntebärande skulder - reserveringar, årsmedeltal}}$ x 100 %

Soliditet, % = = $\frac{\text{Eget kapital totalt}}{\text{Balansomslutning - erhållna förskott}}$

Bruttoinvesteringar i anläggningstillgångar = = Anskaffningsutgift för dotterbolagsaktier och övriga anläggningstillgångar

Gearing, % = $\frac{\text{Räntebärande skulder - likvida medel}}{\text{Eget kapital totalt}}$

Genomsnittliga personalstyrka under räkenskapsperioden Det genomsnittliga personalantalet och antalet omräknat till heltidsanställda beräknades som ett medelvärde av personalantalet vid kvartalens slut .

Moderandelslagets bokslut, FAS

SOK:s resultaträkning, FAS

Mn €	Not	**1.1. - 31.12.2019**		1.1. - 31.12.2018	
Omsättning			**6 624,9**		6 462,3
Övriga rörelseintäkter	(1)		**32,6**		2,8
Material och tjänster					
Material, förnödenheter och varor	(2)	**5 990,7**		5 845,0	
External tjänster		**299,6**	**6 290,3**	298,0	6 143,0
Personalkostnader	(3)				
Löner och arvoden		**99,7**		90,9	
Lönebikostnader		**21,6**	**121,3**	20,3	111,2
Avskrivningar och nedskrivningar	(4)		**11,4**		12,1
Övriga rörelsekostnader					
Hyreskostnader för lokaler		**24,2**		23,3	
Övriga kostnader	(5)	**161,6**	**185,8**	151,9	175,2
Rörelseöverskott			**48,7**		23,7
Finansiella intäkter och kostnader (+/-)	(8)		**14,5**		-3,0
Överskott före bokslutsdispositioner och skatter			**63,2**		20,7
Bokslutsdispositioner	(10)		**-12,4**		-25,0
Inskomstskatter (+/-)	(11)		**0,0**		0,0
Räkenskapsperiodens överskott			**50,8**		-4,3

SOK:s balansräkning, FAS

AKTIVA Mn €	Not	**31.12.2019**		31.12.2018	
BESTÅENDE AKTIVA					
Immateriella tillgångar	(12)	**85,3**		71,1	
Materiella tillgångar	(13)	**2,7**		3,2	
Andelar i koncernbolag	(14)	**343,7**		404,8	
Övriga placeringar	(14)	**427,8**	**859,5**	440,6	919,8
RÖRLIGA AKTIVA					
Omsättningstillgångar	(15)	**162,5**		124,5	
Långfristiga fordringar	(16)	**1,6**		1,7	
Kortfristiga fordringar	(17)	**506,2**		535,9	
Kassa och bank		**172,7**	**843,0**	144,2	806,3
			1 702,5		1 726,0

PASSIVA Mn €	Not	**31.12.2019**		31.12.2018	
EGET KAPITAL	(18)				
Andelskapital		**172,0**		172,0	
Tilläggsandelskapital		**0,0**		0,0	
Gängse värde fond		**-0,2**		0,2	
Reservfond		**18,5**		18,5	
Fonden för inbetalt fritt eget kapital		**29,4**		21,5	
Förvaltningsrådets dispositionsfond		**0,1**		0,0	
Överskott från tidigare räkenskapsperioder		**525,6**		557,5	
Räkenskapsperiodens överskott		**50,8**	**796,1**	-4,3	765,5
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	(19)		5,4		6,0
AVSÄTTNINGAR	(20)		6,6		6,7
FRÄMMANDE KAPITAL					
Långfristigt främmande kapital	(21)	0,4		0,3	
Kortfristigt främmande kapital	(22)	894,0	**894,4**	947,6	947,9
			1 702,5		1 726,0

SOK:s kassaflödesanalys, FAS

Mn €	Not	**1.1.-31.12.2019**	1.1.-31.12.2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Rörelseöverskott		**48,7**	23,7
Ej kassaflödespåverkande poster	(1)	**10,3**	11,3
Förändringar i rörelsekapital	(2)	**26,4**	21,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten före finansiella poster och skatter		**85,4**	56,3
Erlagda räntor och övriga finansiella kostnader		**-2,9**	-1,7
Ränteintäkter och övriga finansiella intäkter		**11,8**	4,2
Betalda direkta skatter		**0,0**	0,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**94,3**	58,8
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i materiella tillgångar		**-25,4**	-21,5
Investeringar i aktier		**57,9**	-33,5
Avyttringar av anläggningstillgångar		**0,8**	2,8
Beviljade lån		**13,2**	-57,6
Återbetalning av lånefordringar			106,5
Erhållna utdelningar av investeringar		**11,2**	1,7
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**57,7**	-1,6
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Förändring av kortfristiga lån, ökning (+) / minskning (-)		**-82,9**	25,2
Förändring av kortfristiga fordringar, ökning (-) / minskning (+)		**5,3**	5,7
Ökning av andelskapital och tilläggsandelskapital			0,0
Erlagda räntor på andels- och tilläggsandelskapitalet		**-27,5**	-16,6
Övrig minskning av eget kapital		**7,4**	5,1
Betalda koncernbidrag		**-25,7**	-25,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-123,5**	-6,4
Förändring av likvida medel, ökning (+) / minskning (-)		**28,5**	50,7
Likvida medel vid årets början		**144,2**	93,4
Likvida medel vid årets slut		**172,7**	144,2
Ej kassaflödespåverkande poster	(1)		
Vinst (-) och förlust (+) på försäljning av bestående aktiva		**-1,0**	-0,6
Avskrivningar och nedskrivningar		**11,4**	12,1
Övriga intäkter och utgifter som inte medför betalning		**-0,1**	-0,2
		10,3	11,3
Förändringar i rörelsekapital	(2)		
Förändring i rörelsefordringar		**11,8**	31,5
Förändring i omsättningstillgångar		**-37,9**	25,2
Förändring i kortfristiga räntefria skulder		**52,5**	-35,4
		26,4	21,3

Förändringarna i likvida medel siljer sig från förändringen i likvida medel kalkylerad på basis av förändringarna i balansräkningen så, att man från förändringen i likvida medel i kassaflödesanalysen har eliminerat de värderingsvinster och -förluster som beror på att finansieringsvärdepapperen har värderats till sitt verkliga värde.

Noter till SOK:s bokslut

Principerna för upprättande av bokslutet
Bokslutet för Centrallaget för Handelslagen i Finland (SOK) är upprättat enligt bestämmelserna om upprättande av bokslut i finsk lagstiftning.

Poster i utländsk valuta och derivatkontrakt
Transaktioner i utländsk valuta bokförs enligt transaktionsdagens kurs. Fordringar och skulder i utländsk valuta vid räkenskapsperiodens utgång räknas om till euro enligt den kurs ECB noterar på bokslutsdagen, och kursdifferenserna bokförs med resultatpåverkan.

De kursdifferenser som uppkommer vid värderingen av kundfordringar bokförs i omsättningen och de kursdifferenser som uppkommer vid värderingen av leverantörsskulder bokförs som kostnader. Kursvinster och -förluster som ingår i balansräkningens övriga finansiella poster bokförs under finansiella intäkter och övriga skulder under finansiella kostnader.

Derivatavtal upprättas i regel för säkringsändamål, men frånsett säkring av köp inom bruksvaruhandeln tillämpas säkringsredovisningen inte på derivatavtalen. I bokföringen har derivaten, frånsett de som ingår i säkringsredovisningen, värderats till verkligt värde och värdeförändringarna har redovisats i resultaträkningen. Realiserade och orealiserade vinster och förluster från de derivat som har ingåtts i syfte att säkra inköp och leverantörsskulder upptas under inköp. Realiserade och orealiserade vinster för övriga derivat redovisas i de finansiella intäkterna och förlusterna i de finansiella kostnaderna.

Säkringsredovisning tillämpas på en del av valutaderivaten som säkrar inköp av varor. För deras del är det endast valutakursrisken som är föremål för säkringen. Säkringsredovisningsmodellen som används är säkring av kassaflödet. Av värdeändringen som härrör från valutakursändringar i de säkringsinstrument som omfattas av säkringsredovisningen förs den effektiva delen i sin helhet till fonden för verkligt värde i det egna kapitalet. Realiserade vinster och förluster redovisas under anskaffningar.

Koncernbankkontosystem
SOK:s dotterbolags medel på konton som anslutits till SOK:s koncernkontosystem upptas inom SOK i kassa och banktillgodohavanden och som övriga kortfristiga fordringar i företag inom samma koncern eller övriga kortfristiga skulder till företag inom samma koncern.

Omsättning och principerna för intäktsföring av försäljning
Försäljning intäktsförs då en prestation överlämnas. Vid beräkning av omsättningen avdras bland annat beviljade rabatter, mervärdesskatt och kursdifferenser från försäljningsintäkterna.

Övriga rörelseintäkter
Bland övriga rörelseintäkter upptas försäljningsintäkter av bestående aktiva, intäkter från avyttring av affärsverksamhet samt andra intäkter än de i allmänhet regelbundna intäkterna av affärsverksamheten som uppkommer i anknytning till den egentliga försäljningen av prestationer.

Leasingavgifter
Leasingavgifter för verksamhetslokaler upptas i resultaträkningen under hyreskostnader för lokaler, och övriga leasingavgifter under övriga rörelsekostnader.

Framtida utgifter och förluster
Framtida utgifter och förluster för vilka ett åtagande finns eller vilka anses vara sannolika är bokförda enligt sin karaktär som kostnader i lämplig kostnadspost. I balansräkningen är dessa kostnadsreservationer upptagna som obligatoriska reserveringar eller resultatregleringar, om det exakta beloppet och tidpunkten för realiseringen är kända.

Inkomstskatt
I inkomstskatten ingår de skatter som beräknats utifrån räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst samt korrigeringar av tidigare räkenskapsperioders skatter.

Latent skatteskuld och latent skattefordran redovisas inte i SOK:s resultat- och balansräkningen, utan alla väsentliga latenta skatteskulder och fordringar har redovisats i noterna i samband med specifikationen av skatterna.

Bestående aktiva och avskrivningar
Bestående aktiva har i balansräkningen värderats till anskaffningsutgiften enligt de direkta kostnader som anskaffningen gav upphov till med avdrag för ackumulerade planenliga avskrivningar.

De planenliga avskrivningarna är beräknade enligt en på förhand upprättad avskrivningsplan i form av linjära avskrivningar på den ursprungliga anskaffningsutgiften för anläggningstillgångarna. Avskrivningarna är beräknade från början av den månad som närmast följde ibruktagandet av objektet. Avskrivningstiderna grundar sig på den uppskattade ekonomiska livslängden. I balansvärdena för bestående aktiva ingår inga uppskrivningar

De planenliga avskrivningstiderna är:	År
Byggnader	20–35
Lätta konstruktioner och anordningar i byggnader	5–15
Maskiner och inventarier	3–10
Motorfordon och servrar	3–5
Övriga materiella och immateriella tillgångar	inom de gränser som NSL medger

Ändringen i avskrivningsdifferensen upptas i resultaträkningen under bokslutsdispositioner. Den ackumulerade avskrivningsdifferensen upptas i balansräkningen under posten ackumulerade bokslutsdispositioner.

Aktier och andelar ingår i placeringar i bestående aktiva värderas till sitt verkliga värde med tillämpning av den alternativa metoden i enlighet med 5 kap. 2 a § i bokföringslagen, om ett verkligt värde kan fastställas på ett tillförlitligt sätt.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har i balansräkningen redovisats enligt metoden för viktat medelpris enligt de omedelbara utgifter som anskaffningen föranlett eller till ett lägre återanskaffningspris eller det sannolika försäljningspriset.

Finansiella tillgångar och skulder

De finansiella instrumenten har värderats till verkligt värde i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) enligt det alternativa förfarande som tillåts i 5 kap. 2a § i bokföringslagen. På upptagande av finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen tillämpas praxis med avstämningsdag.

Finansiella tillgångar identifieras som senare värderade till upplupet anskaffningsvärde, till verkligt värde via övrigt totalresultat eller till verkligt värde via resultatet. Finansiella skulder identifieras som senare värderade till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden eller som värderade till verkligt värde via resultatet.

I finansiella tillgångar eller finansiella skulder som värderats till verkligt värde via resultatet klassificeras derivatavtal på vilka säkringsredovisningen inte tillämpas samt aktier och andelar. Finansiella tillgångar eller skulder som ska upptas resultatpåverkande till sitt verkliga värde värderas till sitt verkliga värde på bokslutsdagen. Förändringen i det verkliga värdet tas upp i resultaträkningen, varvid som intäkt eller utgift för redovisningsperioden upptas differensen mellan de till sitt verkliga värde upptagna finansiella instrumentens värde vid tidpunkten för bokslutet och deras bokvärde enligt det föregående bokslutet. Om ett finansiellt instrument som ska tas upp till sitt verkliga värde har anskaffats under redovisningsperioden, upptas som intäkt eller kostnad för redovisningsperioden differensen mellan det finansiella instrumentets värde på bokslutsdagen och anskaffningsutgiften. Verkliga värden för investeringar som är föremål för allmän handel fastställs utifrån investeringarnas marknadsvärden. Icke börsnoterade investeringar värderas till anskaffningsvärde, om verkliga värden inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt.

Förändringarna i de verkliga värden för derivatkontrakt är, med undantag av säkringsredovisningen, bokförda med resultatpåverkan. Realiserade och orealiserade vinster och förluster från de derivatkontrakt som har ingåtts i syfte att säkra inköp och leverantörsskulder upptas under inköp. Realiserade och orealiserade vinster för övriga derivat som ska redovisas till verkligt värde i resultaträkningen har redovisats i de finansiella intäkterna och förlusterna har redovisats i de finansiella kostnaderna.

I finansiella tillgångar som värderats till verkligt värde via övrigt totalresultat klassificeras finansiella tillgångar som innehas för att samla in avtalsenliga kassaflöden och försäljningsintäkter. Dessutom är ovannämnda avtalsenliga kassaflöden endast betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Förändringar i verkligt värde redovisas via övrigt totalresultat till fonden för verkligt värde under eget kapital. Då ett finansiellt instrument säljs, resultatförs den i eget kapital ackumulerade förändringen i verkligt värde som ändring av klassificeringen tillsammans med upplupna räntor och realisationsvinsten eller -förlusten. Bokslutet innefattade inga sådana finansiella tillgångar som värderas enligt verkligt värde via övrigt totalresultat.

I finansiella tillgångar som värderats till upplupet anskaffningsvärde klassificeras finansiella tillgångar som innehas för att samla in avtalsenliga kassaflöden och vars kassaflöden endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Transaktionskostnader för finansiella tillgångar som värderats till upplupet anskaffningsvärde innefattas i det upplupna anskaffningsvärdet som beräknas enligt effektivräntemetoden, och periodiseras via resultatet för fordrans löptid. Efter det första redovisningstillfället värderas avtal till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Alla finansiella skulder utom skuldderivat identifieras som värderade till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Poster som värderas till upplupet anskaffningsvärde tas upp till nominella värden i balansräkningen när det verkliga värdet vid ingående av avtal motsvarar det nominella värdet. Om man som en skulds kapital har erhållit ett belopp som är mindre eller större än skuldens nominella värde, upptas skulden till det belopp som har erhållits. Differensen mellan en skulds nominella värde och anskaffningsutgiften för den, som har upptagits som räkenskapsperiodens kostnad eller intäkt, periodiseras och upptas som en ökning eller minskning av anskaffningsutgiften för skulden. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsutgiften eller en till skulden anknuten provisionskostnad eller sådan utgift som är en del av ränteutgiften för skulden, periodiseras med effektivräntemetoden som en kostnad över skuldens löptid.

Ett finansiellt instruments verkliga värde bestäms enligt de priser som noterats på aktiva marknader eller med värderingsmetoder som allmänt accepteras på marknaden. Ränteswapavtalens verkliga värden har beräknats genom att diskontera de kommande kassaflödena till nuläget med bokslutsdagens marknadsräntor. Valutaterminernas verkliga värden har beräknats genom att värdera dem till terminskursen som gällde på bokslutsdagen. De finansiella tillgångar och skulder som skall värderas till sitt verkliga värde har värderats enligt medelkurserna.

Säkringsredovisning

SOK tillämpar säkringsredovisning enligt IFRS på en del av valutaderivaten som säkrar koncernens inköp av varor. För deras del är det endast valutakursrisken som är föremål för säkringen. Säkringsredovisningsmodellen som används är säkring av kassaflödet.

SOK har derivatkontrakt som inte omfattas av säkringsredovisningen och som enligt koncernens finansieringspolicy är effektiva ekonomiska säkringsinstrument, men på vilka koncernen inte tillämpar säkringsredovisning enligt IFRS 9.

Mn €	**2019**	2018
1. Övriga rörelseintäkter		
Vinst på avyttring av anläggningstillgångar	**1,0**	2,2
Andra övriga intäkter av rörelsen	**31,6**	0,6
Totalt	**32,6**	2,8
2. Material, förnödenheter och varor		
Anskaffningar under räkenskapsperioden	**6028,0**	5819,7
Ändring i lager (+/-)	**-37,3**	25,4
Totalt	**5990,7**	5845,0
3. Personalkostnader		
Löner och arvoden	**99,7**	90,9
Pensionskostnader	**18,5**	16,9
Övriga lönebikostnader	**3,2**	3,4
Totalt	**121,3**	111,2
Personalens antal i medeltal	**1748**	1484
Personalens antal i medeltal beräknas som ett medelvärde av personalantalet vid kvartalens slut.		
Betalade löner och arvoden:		
Koncernchefen och styrelseledamöter	**1,4**	1,2
Ledamöter i förvaltningsrådet	**0,2**	0,2
Pensionsåtaganden för ledningen:		
Ledningens pensionsåtaganden: SOK:s koncernchef och koncernledningsgrupp är berättigade till pension vid fyllda 60-63 år.		
4. Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	**11,4**	12,0
Nedskrivningar	**0,0**	0,1
Totalt	**11,4**	12,1
Förändringarna i avskrivningar och avskrivningsdifferenser specificerade per balansräkningspost ingår i noterna till balansräkningen under specifikationerna av bestående aktiva och ackumulerade bokslutsdispositioner.		
5. Övriga rörelsekostnader		
Frivilliga personalbikostnader	**3,7**	3,7
Kostnader för fastighet, inventarier och förnödenheter	**137,5**	127,6
Marknandsförings-, administrations- och övriga rörelsekostnader	**20,5**	20,5
Totalt	**161,6**	151,9
Hyror för lokaliteter tas upp som en separat post i resultaträkningen.		

Mn €	**2019**	2018
6. Revisorns arvoden		
Revisionsarvode	**0,2**	0,2
Skattekonsultering	**0,0**	0,0
Övriga tjänster	**0,2**	0,4
Totalt	**0,4**	0,6
7. Ökning (-) eller minskning (+) av obligatoriska avsättningar		
Ökning för underutnyttjade lokaler		
Minskning för underutnyttjade lokaler	**0,1**	0,1
Övriga obligatoriska avsättningar minskning		0,1
Totalt	**0,1**	0,2
8. Finansiella intäkter och kostnader		
Dividendintäkter från övriga och räntor på andelskapital	**11,2**	1,7
Dividendintäkter och räntor på andelskapital från placeringar bland bestående aktiva totalt	**11,2**	1,7
Ränteintäkter på placeringar i bestående aktiva		
Av koncernbolag	**3,7**	4,3
Av övriga	**1,0**	1,2
Övriga ränte- och finansieringsintäkter		
Av koncernbolag	**1,6**	-1,2
Av övriga	**0,9**	1,5
Ränteintäkter och övriga finansiella intäkter totalt	**7,1**	5,9
Minskning och ökning av nedskrivningar av placeringar bland bestående aktiva	**-3,4**	-9,4
Ränteutgifter och övriga finansiella kostnader		
Till koncernbolag	**0,1**	0,1
Till övriga	**0,4**	1,2
Ränteutgifter och övriga finansiella kostnader totalt	**0,5**	1,3
Finansiella intäkter och kostnader totalt	**14,5**	-3,0
9. Bokslutsdispositioner		
Avskrivningsdifferenser, ökning (-) / minskning (+)	**-0,5**	-0,7
Koncernbidrag	**12,9**	25,7
Totalt	**12,4**	25,0

Mn €	2019	2018
10. Inskomstskatter		
Inkomstskatt på den löpande verksamheten under räkenskapsperioden (+/-)	**0,0**	0,0
Inkomstskatt under tidigare räkenskapsperioder (+/-)	**0,0**	0,0
Totalt	**0,0**	0,0
Latenta skattefordringar (+) / -skulder (-) som har inte bokats till balansräkningen.	**0,3**	0,3

NOTER TILL AKTIVA POSTER I BALANSRÄKNINGEN

Immateriella och materiella tillgångar

11. Immateriella tillgångar

Immateriella rättigheter		
Anskaffningsutgift 1.1	**67,1**	63,5
Ökningar	**0,5**	0,4
Minskningar	**-0,9**	-3,6
Överföringar	**11,1**	6,8
Anskaffningsutgift 31.12	**77,8**	67,1
Ackumulerade avskrivningar 1.1	**53,9**	47,8
Ackumulerad avskrivning på nedskrivningar och överföringar	**-0,6**	-3,6
Räkenskapsperiodens avskrivning	**8,5**	9,7
Nedskrivningar		
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**61,8**	53,9
Bokfört värde 31.12	**16,1**	13,3
Övriga aktiverade utgifter		
Anskaffningsutgift 1.1	**16,2**	16,6
Ökningar	**0,2**	0,3
Minskningar	**-1,2**	-0,7
Anskaffningsutgift 31.12	**15,2**	16,2
Ackumulerade avskrivningar 1.1	**10,4**	9,0
Ackumulerad avskrivning på nedskrivningar och överföringar	**-1,2**	-0,2
Räkenskapsperiodens avskrivning	**2,1**	1,5
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**11,2**	10,4
Bokfört värde 31.12	**4,0**	5,9

Mn €	2019	2018
Immateriella tillgångar av förskottsbetalning		
Anskaffningsutgift 1.1	**52,0**	38,4
Ökningar	**24,3**	20,5
Överföringar	**-11,1**	-6,8
Bokfört värde 31.12	**65,2**	52,0
Immateriella tillgångar totalt	**85,3**	71,1

12. Materiella anläggningstillgångar

Mark- och vattenområden		
Anskaffningsutgift 1.1	**0,7**	0,7
Ökningar	**0,0**	0,0
Minskningar	**-0,1**	0,0
Anskaffningsutgift 31.12	**0,7**	0,7
Ackumulerade nedskrivningar 1.1	**0,1**	0,1
Ackumulerad avskrivning på nedskrivningar och överföringar	**0,0**	0,0
Ackumulerade nedskrivningar 31.12	**0,1**	0,1
Bokfört värde 31.12	**0,6**	0,6
Byggnader och konstruktioner		
Anskaffningsutgift 1.1	**1,5**	1,5
Anskaffningsutgift 31.12	**1,5**	1,5
Ackumulerade avskrivningar 1.1	**1,4**	1,4
Räkenskapsperiodens avskrivning	**0,0**	0,0
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**1,4**	1,4
Bokfört värde 31.12	**0,1**	0,1
Maskiner och inventarier		
Anskaffningsutgift 1.1	**7,5**	7,4
Ökningar	**0,4**	0,4
Minskningar	**-0,2**	-0,3
Anskaffningsutgift 31.12	**7,7**	7,5
Ackumulerade avskrivningar 1.1	**5,7**	5,0
Ackumulerad avskrivning på nedskrivningar och överföringar	**-0,2**	-0,1
Räkenskapsperiodens avskrivning	**0,8**	0,8
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**6,3**	5,7
Bokfört värde 31.12	**1,5**	1,9

Mn €	**2019**	2018
Övriga materiella tillgångar		
Anskaffningsutgift 1.1	**0,6**	0,6
Ökningar	**0,0**	0,0
Anskaffningsutgift 31.12	**0,6**	0,6
Ackumulerade avskrivningar 1.1	**0,0**	0,0
Ackumulerade avskrivningar 31.12	**0,0**	0,0
Bokfört värde 31.12	**0,6**	0,6
Materiella tillgångar totalt	**2,7**	3,2
13. Placeringar		
Aktier i koncernbolag		
Anskaffningsutgift 1.1	**431,7**	412,4
Ökningar	**0,0**	23,9
Minskningar	**-73,5**	-9,9
Överföringar		5,3
Anskaffningsutgift 31.12	**358,2**	431,7
Ackumulerade nedskrivningar 1.1	**26,8**	20,0
Ackumulerade nedskrivningar av minskningar och överföringar	**-15,7**	-2,5
Nedskrivningar	**3,4**	9,4
Ackumulerade nedskrivningar 31.12	**14,5**	26,8
Bokfört värde 31.12	**343,7**	404,8
Aktier i koncernbolag totalt	**343,7**	404,8
Fordringar hos bolag inom samma koncern		
Belopp 1.1	**272,0**	296,7
Ökningar	**123,6**	73,7
Minskningar	**-136,8**	-98,5
Belopp 31.12	**258,8**	272,0
Andelar i ägarintressebolag		
Anskaffningsutgift 1.1	**135,4**	125,7
Ökningar		15,0
Överföringar		-5,3
Anskaffningsutgift 31.12	**135,4**	135,4

Mn €	**2019**	2018
Ackumulerade nedskrivningar 1.1	**0,1**	0,1
Ackumulerade nedskrivningar 31.12	**0,1**	0,1
Bokfört värde 31.12	**135,3**	135,3
Fordringar hos ägarintressebolag		
Belopp 1.1	**20,0**	20,0
Belopp 31.12	**20,0**	20,0
Fordringar hos ägarintressebolag, totalt	**20,0**	20,0
Övriga aktier och andelar		
Anskaffningsutgift 1.1	**1,5**	1,4
Ökningar	**0,1**	0,1
Minskningar	**-0,2**	
Anskaffningsutgift 31.12	**1,4**	1,5
Värdering till verkligt värde	**1,7**	1,2
Bokfört värde 31.12	**3,1**	2,7
Kapitallån från andra bolag		
Belopp 1.1	**0,6**	0,6
Belopp 31.12	**0,6**	0,6
Ackumulerade nedskrivningar 1.1	**0,0**	0,0
Ackumulerade nedskrivningar 31.12	**0,0**	0,0
Bokfört värde 31.12	**0,6**	0,6
Övriga fordringar från andra		
Belopp 1.1	**10,0**	40,2
Ökningar		10,1
Minskningar		-40,2
Belopp 31.12	**10,0**	10,0
Placeringar totalt	**771,5**	845,4
14. Omsättningstillgångar		
Varor	**160,3**	123,0
Övriga omsättningstillgångar	**0,0**	0,0
Förskottsbetalningar	**2,2**	1,5
Totalt	**162,5**	124,5

Mn €	2019	2018
15. Långfristiga fordringar		
Övriga långfristiga fordringar	**1,6**	1,7
Långfristiga fordringar totalt	**1,6**	1,7
16. Kortfristiga fordringar		
Försäljningsfordringar	**467,8**	475,5
Fordringar hos koncernbolag		
Försäljningsfordringar	**9,1**	7,6
Lånefordringar	**0,0**	5,3
Övriga fordringar	**5,6**	13,4
Aktiva resultatregleringar	**3,3**	4,4
Totalt	**17,9**	30,7
Fordringar hos ägarintressebolag		
Försäljningsfordringar	**0,9**	1,2
Aktiva resultatregleringar	**0,1**	0,1
Totalt	**0,9**	1,3
Övriga fordringar	**0,3**	0,2
Aktiva resultatregleringar	**19,3**	28,3
Kortfristiga fordringar totalt	**506,2**	535,9
Signifikanta poster i aktiva resultatregleringar		
Finansiella poster	**0,9**	5,7
Övriga	**21,6**	27,0
Aktiva resultatregleringar totalt	**22,6**	32,7
17. Finansiella värdepapper		
Muut osakkeet ja osuudet	**5,0**	
Muut arvopaperit muilta		
Muut rahoitusarvopaperit	**29,0**	
Totalt	**34,0**	

NOTER TILL PASSIVA I BALANSRÄKNINGEN

18. Eget kapital		
Andelskapital 1.1	**172,0**	172,0
Minskningar	**0,0**	0,0
Andelskapital 31.12	**172,0**	172,0

Mn €	2019	2018

Andelskapitalet består av insatser som handelslagen har betalt för sina andelar i Centrallaget for Handelslagen i Finland. Antalet andelar som ett handelslag har är baserad på antalet medlemmar i handelslaget och dess årliga inköp. Enligt SOK:s stadgar möjliga obetalda andelsavgifter som inte har förfallit till betalning uppgick till 0,2 miljoner euro 31.12.2017 (1,0 milj eur obetalda andelsavgifter 31.12.2016).

Per 31.12.2018 var antalet handelslag 26, medan antalet andelar var 361 587.
Per 31.12.2017 var antalet handelslag 27 och antalet andelar 353 405.

Tilläggsandelskapital 1.1	**0,0**	12,8
Minskningar	**0,0**	-12,8
Tilläggsandelskapital 31.12	**0,0**	0,0

I juni 2016 inlöstes alla tilläggsandelar till deras nominella värde av 12,8 miljoner euro.

För tilläggsandelarna betalades en ränta enligt SOK's regler.

Tilläggsandelarna inlöstes med fritt eget kapital.

Tilläggsandelskapitalet (12,8 miljoner euro) överförs till den investerade fria kapitalfonden den 1 januari 2018 enligt årsstämmans beslut.

Gängse värde fond 1.1	**0,2**	0,3
Derivar som ingår i säkringsredovisning		
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	**-0,2**	0,2
Bokförda från eget kapital och uppvisade i resultaträkningen	**-0,2**	0,6
Finansiella tillgångar som kan säljas,		
Överföring till ackumulerade vinstmedel på grund av ändring av beräkningsprincipen	**0,0**	-0,9
Gängse värde fond 31.12.[1)]	**-0,2**	0,2

1) I resultaträkningarna och balansräkningarna för SOK dotterbolag redovisas som regel inte den latenta skattesskulden eller -fordringen, den anges endast i en not, om summan är väsentlig

De derivat som använts i syfte att säkra kassaflödet har värderats genom att de kommande kassaflödena har diskonterats till nuläget. Diskonteringsvärdet för kassaflöden i andra valutor än euro har omvandlats till euro enligt de valutakurser som Europeiska centralbanken noterat på bokslutsdagen.

I denna post ingår även aktier vilkas verkliga värde inte kan beräknas.

Mn €	2019	2018
Reservfond 1.1	**18,5**	18,5
Reservfond 31.12	**18,5**	18,5
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 1.1.	**21,5**	4,4
Ökning	**7,9**	17,1
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 1.1.	**29,4**	21,5
Förvaltningsrådets dispositionsfond 1.1	**0,0**	0,0
Ökning	**0,1**	0,1
Minskning	**0,0**	0,0
Förvaltningsrådets dispositionsfond 31.12	**0,1**	0,0
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 1.1	**553,2**	573,2
Överföring till förvaltningsrådets dispositionsfond	**-0,1**	-0,1
Ränta på tilläggsandelskapitalet	**-27,5**	-16,6
Överföring av ackumulerade värden på aktier och andelar från fonden för verkligt värde till vinstmedel till följd av införandet av IFRS 9		0,9
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12	**525,6**	557,5
Räkenskapsperiodens överskott	**50,8**	-4,3
Eget kapital totalt	**796,1**	765,5
Utdelningsbart överskott 31.12		
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	**29,4**	21,5
Överskott från tidigare räkenskapsperioder	**525,6**	557,5
Räkenskapsperiodens överskott	**50,8**	-4,3
Totalt	**605,8**	574,7
19. Ackumulerade bokslutsdispositioner		
Avskrivningsdifferens		
Immateriella rättigheter	**3,1**	3,4
Aktiverade utgifter med lång verkningstid	**3,4**	3,7
Byggnader och konstruktioner	**-0,2**	-0,2
Teknisk utrustning för byggnader	**0,0**	0,0
Maskiner och inventarier	**-0,9**	-0,8
Totalt	**5,4**	6,0
20. Avsättningar		
Underutnyttjade lokaler	**6,5**	6,6
Övriga obligatoriska avsättningar	**0,1**	0,1
Totalt	**6,6**	6,7
21. Långfristigt främmande kapital		
Övriga långfristiga skulder	**0,4**	0,3
Långfristigt främmande kapital totalt	**0,4**	0,3
22. Kortfristigt främmande kapital		
Erhållna förskott	**12,9**	7,5
Inköpsskulder	**617,8**	570,5
Skulder till koncernbolag		
Inköpsskulder	**8,0**	8,8
Övriga kortfristiga skulder	**139,0**	218,5
Passiva resultatregleringar	**14,3**	15,2
Totalt	**161,3**	242,6
Skulder till ägarintressebolag		
Inköpsskulder	**0,3**	5,8
Totalt	**0,3**	5,8
Övriga kortfristiga skulder	**23,4**	43,8
Passiva resultatregleringar	**78,3**	77,4
Kortfristigt främmande kapital totalt	**894,0**	947,6
Signifikanta poster i passiva resultatregleringar		
Personalkostnader	**33,8**	33,4
Finansiella poster	**0,5**	2,9
Övriga	**58,3**	56,2
Passiva resultatregleringar totalt	**92,6**	92,6
23. Transaktioner med närstående		
Transaktioner med närstående		
Varuförsäljning	**74,1**	68,2
Serviceintäkter	**42,8**	40,3
Hyror för affärslokaler	**30,5**	31,0
Totalt	**147,4**	139,5
Inköp av varor	**258,2**	245,7
Inköp av tjänster	**238,9**	245,1
Totalt	**497,1**	490,8

Mn €	**2019**	2018

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

24. Ansvarsförbindelser

Ställda panter och ansvarsförbindelser

Övriga säkerheter		
Panter	**0,1**	0,1
Panter ställda som säkerhet totalt	**0,1**	0,1
Säkerheter ställda för koncernbolag		
Panter	**0,0**	0,0
Borgensansvar	**109,9**	125,4
Totalt	**109,9**	125,4
Säkerheter för andras skuld		
Borgen för samföretags skuld	**145,4**	120,1
Totalt	**145,4**	120,1
Andra säkerheter ställda för andra		
Panter för joint ventures skulder	**0,5**	0,0
Panter för joint ventures skulder	**0,0**	0,0
Borgen för samföretags åtaganden	**20,7**	25,8
Totalt	**21,1**	25,8
Övriga ansvarsförbindelser		
Rembursansvars	**0,1**	0,2
Totalt	**0,1**	0,2
Leasingansvar:		
Förfallotid nästa år	**10,9**	12,1
Förfallotid över ett år	**66,1**	71,7
Totalt	**77,0**	83,9
Minimihyror som skall betalas för icke uppsägningsbara hyreskontrakt:		
Förfallotid nästa år	**4,0**	4,0
Förfallotid över ett år	**12,1**	15,9
Totalt	**16,1**	19,9

Övriga ekonomiska ansvarsförbindelser:
Ställda borgen består i huvudsak av borgen för lån och övriga ansvarsförbindelser på 116,5 miljoner euro (95,9 mn euro 31.12.2018) som ställts för joint venture North Eurpean Oil Trade Oy:s räkning och av borgen för lån på 50,0 miljoner euro (50,0 mn euro 31.12.2018) som ställts för joint venture Kauppakeskus Mylly Oy:s räkning.

Koncernen är förpliktad att kontrollera sina avdrag från mervärdesskatten, om den skattepliktiga användningen av fastigheten minskar under rapportperioden. Maximibeloppet för ansvaret uppgår till 0,6 miljoner euro (0,8 milj. euro 31.12.2018)

Övriga motförbindelser:
Förbindelser enligt delägaravtalet att svara för S-Voima Oy:s förbindelser.

Delägarna svarar för S-Voima Oy:s förbindelser enligt den så kallade Mankala-principen. Enligt denna princip fastställs SOK:s ansvar för S-Voimas kostnader (inkl. amorteringar och räntor på lån samt avskrivningar) gällande marknadsel enligt den energi som delägaren förbrukar, gällande vindkraft- och kärnkraft i proportion till de aktieserier delägaren äger (fortsatt finansiering av kärnkraft upphörde 2012) och gällande solkraft enligt de solkraftverk som finns på delägarens fastigheter.

Dessutom har SOK förbundit sig att bevilja finansiering i form av främmande kapital. SOK:s på beslut tagna före bokslutet grundade ansvar för den kvarstående andelen av finansieringen i form av främmande kapital är följande: villkorligt kapitallån till North European Oil Trade Oy 5,0 miljoner euro (5,0 miljoner euro 31.12.2018)

Riskhantering och derivatavtal:
Finansieringen och hanteringen av finansiella risker har koncentrerats till SOK:s finansenhet. Koncernen har en ekonomi- och finansieringspolitik samt riskhanteringsanvisningar som fastställts av SOK:s styrelse. I dessa fastställs principerna för hanteringen av finansiella risker och de tillåtna högsta gränserna för finansiella risker. Dessutom har styrelsen fastställt numeriska mål för de olika finansiella sektorerna för att i alla lägen säkerställa en tillräcklig, balanserad och fördelaktig finansiering.

SOK-koncernen har som mål att sänka eller avskriva den negativa effekten av de ändrade marknadsräntorna på koncernens kassaflöden, resultaträkning och balansräkning, dock med beaktande av kostnaderna för säkringen. Ränterisken uppföljs på koncernnivå, endast för poster utanför koncernen

Med valutarisk avses den osäkerhet som valutakursfluktuationer orsakar för SOK:s kassaflöde, resultat och balansräkning. Valutariskens storlek analyseras enligt valuta. Målet är att minimera den valutarisk som öppna positioner medför, dock med beaktande av säkringskostnaderna. SOK-koncernens valutarisk uppföljs via ALM-redovisningsstället, som återspeglar hela koncernens valutarisk. När valutakursen förändras med över tio procent får risken för ALM-positionen inte överstiga två miljoner euro.

SOK tillämpar säkringsberäkning på skyddande derivat för mycket sannolika kommande inköp. Den använda modellen för säkringsberäkningen är säkring av kassaflödet. Syftet med säkringsberäkningen är att skydda koncernen mot valutarisk vid inköp i valuta. Den effektiva andelen av säkringen upptas i fonden för verkligt värde.

Öppen derivatposition	**Värden på underliggande tillgångar 2019**	Värden på underliggande tillgångar 2018
Valutaterminer, i säkringsberäkningen	**40,3**	23,9
Valutaterminer, inte i säkringsberäkningen	**34,4**	19,6
Elderivat	**0,0**	4,2
Totalt	**74,8**	47,7

	Verkligt värde 2019	Verkligt värde 2018
Valutaterminer, i säkringsberäkningen	**0,1**	0,4
Valutaterminer, inte i säkringsberäkningen	**-0,1**	0,2
Elderivat	**0,0**	0,0
Totalt	**0,0**	0,5

Valutaterminerna förfaller under 2019

Styrelsens förslag till disposition av SOK:s utdelningsbara överskott

	€
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	29 413 500,00
Överskott i resultaträkningen	50 813 014,55
Överskott från tidigare räkenskapsperioder	525 600 154,39
Totalt	605 826 668,94

Styrelsen föreslår att utdelningsbara överskott 605 826 668,94 euro disponeras på följande sätt:	
- som ränta på de insatser som handelslagen betalat före räkenskapsåret början betalas	30 209 422,01
- överförs till forvaltningsrådets dispositionfond	45 000,00
Om andelsstämman omfattar ovan nämnda förslag, fördelas det egna kapitalet i SOK enligt följande:	
Andelskapital	172 001 000,00
Gängse värde fond	-220 700,37
Reservfond	18 473 154,85
Fonden för inbetalt fritt eget kapital	29 413 500,00
Förvaltningsrådets dispositionsfond	97 634,97
Överskott från tidigare räkenskapsperioder	546 158 746,93
Totalt	765 923 336,38

Helsingfors, den 6 februari 2020

Taavi Heikkilä

Kim Biskop

Nermin Hairedin

Rita Järventie-Thesleff

Juha Kivelä

Hannu Krook

Veli-Matti Liimatainen

Kimmo Simberg

Olli Vormisto

Revisionsberättelse

Till medlemmarna
i Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta (fo-nummer 0116323–1) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2019. Bokslutet omfattar koncernens balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultatet, rapport över förändringarna i eget kapital, rapport över kassaflöden och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper samt moderandelslagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning

- ger koncernbokslutet en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och om resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU,

- ger bokslutet en rättvisande bild av moderandelslagets ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Våra skyldigheter enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet*.
Vi är oberoende i förhållande till moderandelslaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att koncernbokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderandelslagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderandelslaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns skyldigheter vid revision av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderandelslagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

– Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

– Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderandelslagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderandelslag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

– Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

– Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för andelslagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Övrig information omfattar informationen i verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa informationen i verksamhetsberättelsen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan informationen i verksamhetsberättelsen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om informationen i verksamhetsberättelsen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i informationen i verksamhetsberättelsen bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 20 mars 2020

KPMG OY AB

Jukka Rajala
CGR

Förvaltningsrådet utlåtande

I enlighet med 13 § 1 mom. 1 punkten i stadgarna för Centrallaget för Handelslagen i Finland har förvaltningsradet i dag granskat det av styrelsen framlagda bokslutet och koncernbokslutet för ar 2019 samt tagit del av revisionsberättelsen.

Förvaltningsradet föreslar för den ordinarie andelsstämman att bokslutet och koncernbokslutet fastställs samt att styrelsens förslag till disposition av det utdelningsbart egna kapitalet godkänns.

Helsingfors, den 25 mars 2020

CENTRALLAGET FÖR
HANDELSLAGEN I FINLAND

På förvaltningsrådets vägnar

Matti Pikkarainen
ordförande

Seppo Kuitunen
sekreterare

Förvaltningsrådet för Centrallaget för Handelslagen i Finland har på sitt möte den 25 mars 2020 godkänt att detta bokslut kan offentliggöras. Enligt den finska lagen om andelslag kan andelsstämman godkänna eller förkasta bokslutet vid det ordinarie fullmäktigesammanträde som hålls efter att bokslutet har offentliggjorts. Det ordinarie fullmäktigesammanträdet kan också fatta beslut om ändring av bokslutet.